

לקראת שבת מלכתא

dirshu@dirshu.co.il

לקבלת הגליון למייל: il.hachaf.hayomim.bahalcha@dirshu.co.il

גליון מס' 323

פנינים לחג הפסח

**תפסתי בידי את הזקן שלי שכבר היו בו יותר מכמה שערות שיבת, ואמרתי
בניגון מיוחד: "ילדים יקרים, ילדים חביבים, אתם רואים את הזקן הזה?
אתם רואים שיש לי כבר זקן לבן??? אתם יודעים מה אני הולך לעשות
היום??? היום אני אשב על יד אבא שלי בליל הסדר, ואני אשאל אותו
בקול מתהנן: אבא יקר, טאטע לעבן, אני רוצה לשאול אותך 4 שאלות**

**שיחת מלאת הود, שזכינו לשמעו מפי הגה"ץ המקובל רבי גמליאל רבינו ב"ש שליט"א,
במיוחד לקוראי 'לקראת שבת', כהכנה נפלאה לפני 'ליל הסדר'**

יעקב א. לוסטיגמן

שבועות אחדים לפני חג הפסח, ביקשנו לשוחח עם הגאון המקובל הרה"ץ רבי גמליאל רבינו ב"ש שליט"א, כשברצונו לשמעו מפיו דברי הדרכה והכנה לליל הסדר, ובמיוחד בנושא 'והגדת לבן'.

"אכן זכינו שפתח הרב שליט"א והחל לשפוע מאמרי, וארטים, סיפורים ומשלים, כמוין המתגבר, עד כדי כך שהסבירו הדברים לפנים כמה וכמה מאמרי, אבל את עיקר הדברים שמרו לנו למאמר של הגילון הנוכחי היוצא לכבוד חג הפסח עצמו, ואנו ממליצים לכל הורה, אב או אם, לקרוא את הדברים לפני התקדים החג, כי הם אכן נוסכים בעצמותיו של הקורא חזוק מיוحد ונפלא לפני ליל הסדר,לקראת קיומה של המצווה החשובה אותה אנו זכירים לקיים פעם אחת בשנה בשעה שמצוה ומורור מונחים לפניינו, מצוות "והגדת לבן".

"ليل הסדר מתקרב", אומר לנו הגה"ץ שליט"א כשרטט של התרגשות נשמע בקולו, "אנחנו עומדים לקיים מצוות אכילת מצה, מורה, כרפס, אפיקומן, כל כך הרבה מצוות!"

"בספר 'עבד המלך' הוא מביא שעשה חשבון ומצא שבليل הסדר אנחנו מקיימים 82 מצוות! כל פעם שמדוברים באח המצה, מיסרים את היכיסוי, מכסים בחזרה, מרים את הocus ומניחים אותה, זה לא סתם, זה לקיים הלהקה. כל פעולה כזו היא מצווה בפני עצמה."

"זה נותן לנו איזשהו קיצה של אחיזה בהבנה מה זה אומר ליל הסדר. צרכיים לכוון בכל פעולה שעושים בליל הקדוש והנסגב זהה, שאחינו עושים אותה לשם מצווה, כדי לקיים את רצון הבורא כפי שהוא לנו חוץ'ם הקדושים וכפי שפסקו גדולי הפוסקים לאורך הדורות איך צריך יהודי להתנהג בליל הסדר.

"אמר לי פעם יהוד' אחד שליל הסדר מתקרב והוא לא מרגיש שום התרגשות או התלהבות. הוא הולך לשבת ולעשות כל מה שכותב המשך בעמוד 26

לקחת את הדף מיד מREN וחשכו עיני. 4 מיליון דולר??? אוֹי וָאָבּוֹי, זה סכום אגדי, אין סיכוי בעולם שהוא ייתן לי כזה סכום, אדרבה, המכתב של REN עלול רק להזכיר אותו ולהרחק ממני את התרומה. אין אפשר לבוא לאדם ולבקש ממנו כזה סכום? אמרתי לREN שאני מבקש שיתקן את המכתב או יכתוב אחד חדש, רבינו הגר"ח לא הסכים: "כך יצא ממשים" ענה

**שיחה מיוחדת במיןה מפי הגאון רבי שלום בעיר سورוצקין שליט"א,
על מנת שר התורה מREN הגר"ח קנייבסקי זיע"א**

"עbero כמה חודשים נוספים, והתחלה לעבוד על גiros תרומה גדולה מאוד יהודי עשיר כלשהו. היה ברור שגם אביה לו מכתב ממREN שר התורה שבו הוא מבקש ממנו לעמוד על ימינו ולסייע לו, תהיה לו השפעה גדולה. אותו יהוד' רצה ברכה ממREN על שני עניינים: היהתו לו בת נשואה כבר שבע שנים ולא זכתה לילדים, וכן היה לוizia עסק שהוא ניסה למוכר בהמשך הגון ללא הצלחה.

"נכשתי לREN שר התורה, וביקשתי מכתב עם ברכה בעניינים אלו. REN ביקש דף ועת וכתב לפולני אלמוני, מוסדות 'עטרת שלמה' צרכיהם עוזרת ואני מבקש שתיתן להם תרומה של ארבעה מיליון Dolars. ארבעה מיליון!!! בתמורה מבורך רביחים את התורים שיזכה למוכר את העסק שלו ושבתו תיפקד בזורע של קי"מ באחרונה.

"לקחת את הדף מייד REN, קראתי את הכתב וחשכו עיני. ארבעה מיליון Dolars??? אוֹי וָאָבּוֹי, זה סכום אגדי, אין סיכוי בעולם שהוא ייתן לי כזה סכום, אדרבה, המכתב של REN עלול רק להזכיר אותו ולהרחק ממני את התרומה. אין אפשר לבוא לאדם ולבקש ממנו

"כמה סכום?" אמרתי לREN שהוא יותר מד', אני מבקש שיתקן את המכתב או יכתוב אחד חדש, ועכשו יעמיד את הסכום על מיליון Dolars לכל היותר, כי ארבעה מיליון זה לא הגיוני..."

צוות 'לקראת שבת'

הספרדים רבים נאמרו אחר מיטת קדשו של רבן של כל בני הגולה מן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זיע"א, כל אחד והטייר של REN זיע"א מנוקdot המבט שלו.

אחד ההספרדים שתפסו במירוח את תשומת הלב של צוות 'לקראת שבת', היה זה שנאמר מפיו של הגאון רבי שלום בעיר سورוצקין שליט"א ראש מוסדות 'עטרת שלמה' הידועים לשם ולתיליה. השיחה כולה שנאמרה ביידיש, בברונו פארך, ומתפרסמת ב'קובל הלשון', ותורגמה לשון הקודש בתרגום חופשי על ידי צוות 'לקראת שבת'.

"אני רוצה להתחיל את דברי עם סיפור איש שמו מעורבים גם ממREN שר התורה וגם REN ראש הישיבה הגראי"ל שטינמן זצ"ל.

"היה זה בערב ראש השנה, נכנסתי אל REN הרב שטיינמן להתברך מפי בברכת השנים, וכשפירותי את בקשות' אמרתי' בין היתר שאני מבקש שאזכה שלפחות אחוז אחד בודד מתוך הפעולות שאני עשו להגדיל תורה ולהאדירה, יהיה שם שמם. אחוז אחד לשם שמם.

"REN הגראי"ל נעצ ב'מבט מחויך ואמר לי: "שלום בער, אחוז אחד זה יותר מדי".

עbero כמה חודשים ובתקופה חנוכה נכנסתי לבית קדשי הקדשים בבית הגדול ברוחוב רשב"ם, ביתו של REN שר התורה. בהגיעי לשם יצא תלמיד חכם אחד, מבאי הבית, ואמר לי 'שביל אמש', היה זה מוציאי שבת, דיברו שם עם REN שר התורה על ההצלחה הגדולה של מוסדות 'עטרת שלמה' שבראשו, עם מספר גדול כל כך של לומדים ופעילות הולכת ומתרחבת בס"יעתא דשמי'.

"הם שאלו מה הפשתanza, ומה דזוקא 'עטרת שלמה' מצליחים לגיים סכומים גדולים כל כך יותר מכל מוסד אחר?

"זה אומר בכח זהה טוענן בכח, אבל REN הגר"ח נעה ואמור: 'הפשת הוא משחו אחר, שלום בער, הוא עושה כל מעשיו לשם שמם, ולכן יש לו כזאת הצלחה'."

"דברי REN שר התורה עמדו לכאורה בסתירת מוחלטת לדברי REN ראש הישיבה, ואני הקטן עמדתי' בתוויך ושמורת' את הדברים לבירור בהזדמנות המתאימה."

"מן הגר"ח השיב לי "הוא כבר מכיר את העסק", אני אמרתי שידוע לי שהעסק עדין לא נמכר, אבל ממן הגר"ח בשלו, "הוא כבר מכיר את העסק".

"פניתי אליו יהודי ואמרתי לו, תגיד לי, מכרת או לא מכרת? הוא אומר שלא, "אתה בטוח?", כן הוא בטוח, "אולי בכל זאת?", הוא לא מכיר את העסק. אמרתי לו שום סוג של מכירה???".

"ואז התבادر שהוא עשה מכירה לגו, כדי שהעסק יוכל לעבוד בשבת וכדו', וזה קרה כשבועיים אחריו שהוא קיבל את המכתב של ממן הגר"ח. את המכירה הזאת הוא עשה כדי להרוויח עוד קצת כסף, וכן הוא הפסיד את עיקר הברכה, אם הוא היה מאמין באמונה שלמה שהעסק הזה עומד להימכר בין כה וכלה, והוא היה מוכר אותו במחair מלא ומרוחך בעסקה כפי שקיים להרוויח...".

תמונה מיוחדת במינה

לפני השנה התפרסמה בעיתון המפורסם והנפוץ בעולם הנ"ז יורך ט"י מס', תמונה של ממן הגר"ח כשהוא שוקע בלימוד. אנשים רואו את התמונה ולא חשבו על זה יותר מדי, אבל מאחורי התמונה הזאת יש סיפור מעניין מאוד.

"כשה'נ"ז יורך ט"י מס' החליט לצלם את ממן, הם לא לוקחים תמונה מהרחוב ומפרסים, הם צריכים לצלם בעצמם תמונה שתתאים לרומה המצופה מהעיתון החשוב בעולם. לכן הם פנו למשרדי 'עטרת שלמה' באלה"ב, וביקשו שנשיעו להם בעניין. אני ביררתי, עם בני הבית של ממן, וקבענו להם תאריך ושעה שם יכולם לצלם. הגיעו תשעה אנשי צוות. שישה צלמים ועוד שלושה אנשי תאורה שהביאו אותם ציוד, עמודים עם מנורות בגדים ועוצמות שונות. נכנסו כולם לחדר שבו למד ממן, הציבו את הציוד, ועמדו בזווית השונות כדי לצלם. שעתיים וחצי הוקדשו לעניין, ובמשך שעתיים וחצי הם צילמו מכל זווית ומכל פינה, מלמעלה וממטה, מצד שמאל ומצד ימין כל צלם מנסה להפליא בכוחו ולהביא את התמונה עם הקומפוזיציה המושלמת ביותר של שבירת קווי תאורה ושלוב של צבעים וכו', כדי להגיע לתמונה המושלמת.

"אבל אחד הצלמים העירה מאד קריטית. המפה שעלה השולחן, היא בצבעו של אמת מותאם לרקע, ולכן היא מפriba בתמונה. מצד שני, אי אפשר להוריד את המפה כי זה יפריע לממן וההסכם היה שלא מפורעים לו ולא פונים אליו בכלל. עד אותו רגע הוא בכלל לא שם לב שימושו מסתובב בחדר, כי הוא היה שוקע בתלמודו כדרכו בקדוש.

"הגיע אחד הנכדים ואמר מה אתם רוצים? להוריד את המפה? בבקשתו, אפשר להוריד. אבל רגע, זה עלול להפריע לרבים??? מה פתאום הוא אומר, זה הרבה בכלל לא ירגש. הרים הנכד את הסטנדרט עם הגמרא של ממן לגובה של כמה מילימטרים מעל השולחן, מישחו אחר משך את המפה בעדינות ומן... ממשיך למדוד!!!

"במשך שעתיים וחצי הוא לא שם לב בכלל ליה שיש בחדר צלמים ואנשי תאורה. שעתיים וחצי שהוא שוקע בלימוד ברמה עצotta שהוא לא שמע ולא ראה ולא ידע שום דבר מכל מה שקרה במרקח העסק שלו לא נמכר והוא הרוי בטענה...".

המשך 28

"רבינו הגר"ח לא הסכים: "כך יצא ממשים", אלו המילים שהוא ענה לי, ובכך הסתיימה השיחה.

"יצאת עם מכתב שהיה נראה לי בלתי שימושיavel ולהרגיזו אותו כל כך?... חשבתי מה לשולח את זה לתורים פוטנציאלי ולהרגיזו אותו כל כך?... חשבתי מה אפשר לעשות, אני לא יכול להתווכח עם ממן שר התורה, ואם אין לי מכתב אחר ממנה התרומה הולכת לאבדון, קיויתי להשיג מה מיליון דולר להחזקת תורה...".

"ואז נפל לי רעיון נפלא... הרוי ממן שר התורה מעריך עד מאד את דבריו של ממן ראש הישיבה. אני אגש לממן הגר"יל, אראה לו את המכתב ואסביר לו את העניין. הוא בטח יעזור לי ויבקש ממן הגר"ח לכתב מכתב אחר.

"נכשתי לרבות שטינכט ואמרתי לו, רבינו הקדוש, רב חיים לא יודע מה זה צורתה דזוזא, הוא חושב שאربעה מיליון דולר זה סכום שאפשר לבקש כתרומה... צרכים להוריד את המכתב הזה לקרקע המציגות ולבקש מרבי חיים שיכתוב מיליון דולר. אמרתי את זה לממן הגר"ח עצמו והוא אמר לי, "זה ממשים יצא ככה".

"מן הגר"יל עצר אותי ואמר לי: "תגיד לי מה היה הנוסח המדוקדק של דברי רב חיים". אמרתי לו שרבי חיים אמר "ככה יצא ממשים". אמר לי ממן הגר"יל רשותי, תשמעו את הדברים של ממן זצ"ל, פחד פחדים!!! הוא אמר לי ככה: "כבר 30 שנה אני בודק את רב חיים, וברור אצל שכל מילה שיצא מפיו, מכבדים אותה בשמיים. כל מילה שלו מכבדים בשמיים!".

"אם הוא אמר שככה יצא ממשים, אז ככה יצא ממשים, תשאיר את המכתב כמו שהוא ותשלח אותו תורם. אי אפשר לשנות את זה, אם ככה יצא ממשים! אבל תגיד לרבי חיים שאני ביקשתי שיסוף ברכה שהיא לתרום נתחת מהילדים".

"אני שמעתי את דברי ממן הגר"יל, ואמרתי לו שאני מבקש לשאול שאלה קשה. הרוי ממן ראש הישיבה אומר שמכבדים את דברי ממן הגר"ח בשמיים, ובנוספ' אומר ראש הישיבה שבשביל שלום בעיר سورוקין, אחוז אחד לשם שמיים זה יותר מדי, ומайдך ממן רב חיים סורוקין, קנייבסקי שאת דבריו מכבדים בשמיים אומר שלום בעיר سورוקין עשוה כל מעשיו לשם שמיים. נו... אז מה האמת???

"השיב לי ממן הגר"יל ואמר: "בשמיים אמן מכבדים כל מילה היוצאת מפיו של רב חיים, אבל פה בעולם הזה אני צודק...".

הברכה ש(לא) התקיימה

"אין צורך לומר שהוא יהודי אכן תרם ארבעה מיליון דולר, כי שאמרו גולי הדור, כי שיצא ממשים McMabbot של ממן הגר"ח. ואכן, בעבר תשעה חודשים בדיקוק רב, לצד בתו את בנה הראשון, אבל את העסק החוזה לא הצליח למכו...".

"חשבנו אולי זה לוקח זמן עד שהברכה משפיעה, נחכה קצת. אחרי שעבורו שנתיים והוא עדין לא מצליח למכוור את העסק הזה, חזרתי לממן הגר"ח ואמרתי לו שאחת הברכות אמונה התקיימה, אבל העסק שלו לא נמכר והוא הרוי תרם ארבעה מיליון דולר, הוא מילא את חלקו בעסקה...".

בפחד ובחרדה נכנס אל חדר המפקד, שם נתקבל בצעקות רמות: "אתה תראה מה שאעשה לך בפסח הזה! אכבייד עלייך עבודה מרובה, ואלאין אותך לאכול חמץ, שהרי אם לא תאכל חמץ - תתמוטט!"

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א עם הסיפור שספר הגאון רבי ברוך שניאורסון זצ"ל, לנכדיו את סיפור "יציאת מצרים" הפרטית שלו והאריך לתאר את פלאי ההשגחה העליונה אשר ליווהו שם, בגלות סביר הנידחת, וס"ע בידו לקים אתليل הסדר ההלכתו תחת מגפי הקלגים של שלטון הרשע. והרי הסיפור, כפי שנרשם בשעתו על ידי אחד הנכדים:

של עובדי המחנה בשלג הסיביר, ולפיכך יש לי גישה קלה יותר למטבח ולקitchen, וממילא אוכל להביא מעט יותר כמה מהנדיש והמסרות לך.

הרב כבר רצה לפרוון בריקוד נלהב, אבל הסנдель עצר בעדו כי באזור הסתובבו כל העת שוטרי המחנה, ומשהיו פוגשים בריקוד כה מוזר, היהת כל העסקה יכולה לרדת לטמיון. הסנдель עמד בדיורו, והשיג את הקמה המיויחל, ללא תמורה כסף.

ומה באשר לאפיקת המצאות? - תנור קטן היה בቤתן האסירים, שחימם את הבית מפני הקור. החיע ורבינו להגעיל את התנור ול敖ות בו את המצאות. אחד מיושבי המחנה עשה את עצמו כחוליה, וקיבל אישור להישאר במחנה בשעות העבודה. ורבינו כבר עשה זאת פעמים רבות, והבעית את חשו שאם הפעם יעמוד עצמו כחוליה, לא יאמינו לנו, וכל התכוונת תتبטל.

הלה היה זרי, לש את הקמה בזריזות, ערך ואפה את המצאות כהה וכדין, אלא שבאמצע האפיה נכנס לפטע המפקד הראשי של המחנה, וכיוון שעיניו נפלו על התנור ועל הנאה בו, הרים קולו בעצקות נוראות. מרווח פחד, ספר החבר הנבוק כי בהוראת רבינו עשה כל זאת.

רבינו היה באotta עת בדרכו חוזה מן עבודה המפרcta. הדרך הייתה חזiosa על ידי שרשורת הרים. בדרך ירידתו מן ההר התההן אחד הגויים עם עגלתו, ותוך כדי נפילת התפוזו הרבה תפוח אדמה מן

המשך בעמוד 29

באחד מימי הפסח סיפר הגאון רבי ברוך שניאורסון זצ"ל, חתנו של הגאון מטשיבין זצ"ל, לנכדיו את סיפור "יציאת מצרים" הפרטית שלו והאריך לתאר את פלאי ההשגחה העליונה אשר ליווהו שם, בגלות סביר הנידחת, וס"ע בידו לקים אתليل הסדר כהלכתו תחת מגפי הקלגים של שלטון הרשע. והרי הסיפור, כפי שנרשם בשעתו על ידי אחד הנכדים:

עם התקרב חג הפסח, החלה הדאגה לכרום לבב - כיצד נערוך אתليل הסדר בגלות הנוראה הזאת, תחת עיניהם הבולשות של המפקדים הרשעים. רבינו, עם כמה יהודים נוספים, ניסו במשך מספר חודשים, בכל מיני אופנים ותחשובות, להוכיח שהוא לקרהת הפסח, אך בכל אשר פנו העלו חרס בידם.

באחת הפעמים התגנבו בחשאי אל תוך המטבח כדי לאסוף כמה תפוח אדמה לשחד בהם את הממונה על הקמoch שאחוב מאך תפוח אדמה. הייתה זו סכת נפשות מוחשית, שכן אילו היה אי מי מבחין בגנבתם, היו נידונים למוות מייד. אולם בדיק איזו היה המטבח ריק ממוצרבים, והם חזרו כלעומת שבאו.

ימי החג ממשמשים ובאים ועדין אין בידם כאום! אחו חרדה לגורל המצוותليل הסדר, התהלך הגרב"ש ana ana, עד שעלה ברעינו למכור את נעל' הבית אשר לו, ובתמורה שיקבל, ישחד את שומר המטבח שיוציא עבورو דבר מה עברוימי החג. גם הפעם,לקח השומר את סכום הכסף, אבל לא נתן מואמה.

במצב זה כאשר המכשולים נערכו מכל עבר, ונראה היה כאילו כל התכנית בטלה ונגזה מון עולם, ראה הגאון כי אין לו אלא לחתול בטחונו بما שה יכולת בידו ולצפות לשועה. אבל הפסח המתקרב, והעובדת שעדיין אין לו מואמה, הציקו לו מאד.

במקומות מרוחק קמעה מביתני האסירים, היה ביתן קטן בו יש סנдель. רבינו, כיוון שנעליו נקרוין, פנה אל עבר הביתן כאשר מוחו וליבו נתונים לחג הפסח מהתקרב ובה. הנה כבר עומד ליד הסנдель, אבל מוחו אחות מחשבות לגבי החג, והנה לפתע פולט הוא אנחה רוית כאב.

הסנDEL הבחן בחוסר השללה של רבינו, ומשאלו על דבר האנחה, השיבו: "הלא ערב פסח היום, ומצות אין, תפוח אדמה אין... ואנחנו אנחנו אנו באים?"

"יש ביידי לעוזר לך", הפתיעו הסנDEL. "הלא זוקן אני לצורך מלאתתי לכמות גדולה של קמח להכנת דבק, כדי לתכן את נעליהם

**בchorף שנות תשס"ד, זמן קצר לאחר שנתמנית ע"י רביינו ז"ע לעמדת
ליימינו בניהול הישיבה, נקראת אל הקודש פנימה בביתו נאה קודש.**

**רביינו פתח אז בנוועם שיח קדשו וסיפר באירועות עובדה כלשהי
שהתרחשה עשרות שנים קודם לכן ואשר רביינו היה מעורב בה. השיחה
נתארכה יותר מן הרגיל, כשבלבוי פלייה גדולה על מה ראה ככה לשתפني?
טרם היפרד הימנו לשלום, בעומדי נבור, פונה אליו רביינו כ庫רא
מחשבותיו ועונה על תמיותיו בזה הלשון...**

**פנינים בחינוך ואצלות דרכיו של בעל 'שבט הלוי' מרון
הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר ז"ע – לקראת יומא דהילולא**

והנה בהגיעו היום הקשה מנשוא שעליון אמרו חז"ל (ר"ה יח, א) שכולה מיתתן של צדיקיםCSRיפת בית אלוקינו, ונוטל כבוד מבית חיננו ונתקיים בנו יתומים היינו ואין אב', לא נורתה בידינו הברירה והבחירה כי אם לקאים את דבריו הגדולים. מי יבוא בסוד צדיקים. והאמת תיאמר, שלא עשית עבור קיום בקשה זו חז"ו שום פעולה בח"ר רביינו ז"ע כמווסבר לעיל. אך זאת עמודה ליימני למלאכת הקודש זו, שמאזימי בחרותי הצעירים זכיתי בחסד ה' עלי להיות דבוק מאד ברביינו ז"ע, וזכור לי זכות אבות ואהבת קדומים מАЗ, עת זקני הר"ר מרדכי משולם זצ"ל היה נמנה בין שומעי לקחו בהיות רביינו אבר"ך בעיר פרשבורג והיה קשרו ודבוק כל ימי בקשר איתן לרביינו ז"ע ואף ציווה זאת לבניו אחרים, וכמו"כ אבי בלחט"א היה מראשוני התלמידים בישיבת חכמי לובלין, ובגלל אבות קרבו בנימ בקרבה מיוחדת, ומטען הדברים תמיד שאותי וחקרתי לדעת כיצד היו נראהים ח"ר רביינו במילודתו ובחורותו, ובתור אברך בתחלת דרכו בעולם הרבנות וההוראה וכרב זכרון מאיר וראש

לכבוד יומא דהילולא של בעל 'שבט הלוי' מרון הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר ז"ע, בחרנו להביא בפנים קטעים מובהרים בדרכי החינוך ואצלות הנהוגותינו, כפי שמתאר הרוב יעקב פרץ לוי שליט"א מחבר הספר 'אבי ההוראה'. וכך הוא כותב:

'אגלה נא את אשר עם לבבי ומעשה שהיה כך היה: בחורף שנות תשס"ד, זמן קצר לאחר שנתמנית ע"י רביינו ז"ע לעמדת ליימינו בניהול הישיבה, נקראת אל הקודש פנימה בביתו נאה קודש. רביינו פתח אז בנוועם שיח קדשו וסיפר באירועות עובדה כלשהי שהתרחשה עשרות שנים קודם לכן ואשר רביינו היה מעורב בה. השיחה נתארכה יותר מן הרגיל, כשבלבוי פלייה גדולה על מה ראה ככה לשתפני? מהו גם שדרכו של רביינו בקוצר אמרים, ואילו הפעם בא בארכוה.'

טרם היפרד הימנו לשלום, בעומדי נבור ותוהה מלפניו ובעוד מחשבותי מתרכזות בקרבי, פונה אליו רביינו כ庫רא מחשבותי והגיגי ליבי ועונה על תמיותיו בזה הלשון וכקבוע עובדה: "דו וועסט נאר אמאל שריבין מײַן היסטורייה, דו דארפֿסְט וויסְטְ פָּונְ דעם..." [חן עוד כתוב אי פעם את קורותי, עלייך אפוא לדעת עובדה זו].

חלילה עברה בקרבי, ופחד ורעדת האחוז בכל גופי. מרון רביינו היה אז ז肯 ושבע ימים ארך מבחינה גופנית היה בתוקפו וగבורתו, ואנכי כנען צעיר לימים, שומע דבריהם כאלו על ימים שלאחר מאה ועשרים. בעוד משתחאה, השתדלתי בכל כוח לייחס דעתני מכל העניין, ולא עלילות אפילו במחשבתי עת כזאת, כי כל תפילותינו ומשאת חיננו הייתה לזכות לאירועות ימי ושנותינו בנעימים של רביינו, וניסיתי להרגיע את רוחי שכנראה כך הוא דרכם של צדיקים לדבר ולהזכיר לסובבים שככל ימינו הם צעל עופר. השכחתי מראשי את כל העניין, וצפנתי זאת בעמקי לב בלוי תפילה לנורא עלילה שהיה זה להלכה ולא למעשה, כשהתקווות שנזכה ביחד עם רביינו ז"ע לקבל פני משיח צדקנו ומלאנו בראשינו.

התלמיד למצב כלימה ומבוכה. בשעה שהיה רואה לנכון שיש צורך בעיר, סבר ובניו כי הדרך הנכונה היא שלא לטען כנגד התלמיד ישירות, כי אם לעורר את הנושא הטעון חיזוק ברבים, וכן בעקבות יגיא הדבר לאוזני התלמיד ויפעל את פועלתו. והיה אומר בשם החתום סופר ז"ע, כי ברבים יש סיכוי כי ייכנסו הדברים אל הלב, מה שאין כן ביחיד, פנים בפנים עלול התלמיד להתbias ולחוש מושפל. ואף כסדרה בפניו ורבים שאז אין כל יחיד מרגיש את הביקורת כמושנית וכמוונת כלפיו, גם אז היה ובניו ברגשות נפשו נזהר מאד מצל צילה של פגיעה בשומעים, על אף שהוא מהה תלמידיו ושותעי לקחו, והמה משקיע מאמץ אדיר לכובן את הדברים אל לבותיהם, מתוך זהירות מופלת בלבודם. פעם אף התבטה ובניו לאחר דרשה, כי נדרשים מהם כוחות בעליים בהכנותה, בהסבירו כי הרבה יותר קשה לו להחליט מה לא ראוי לומר, ולהמנע מלומר אף דברים נצרכים בכך לא פגוע ולבייש את השומעים, מאשר לקובע מהן צריך לומר, כדי שתהייה אמרה נעימה הנכנת ומתקבלת בלבות השומעים.

דרכו בחינוך הייתה, כי כאשר נהג בהנאה מסיום, משתדל היה להסביר את מניעיו ואת הסיבה לכל דבר. "דו ביסט א תלמיד", אמר לא פעם לבוחר, "על כן אני רוצה שתבין למה אני נהג כך".

אולם מעל הכל סבר ובניו, כי כאשר על הפרק ישן בעית חינוכית, יש לצוות הישיבה לבדוק תחילתה עצמו. הוא היה אומר, כי התביעה היא באotta מידת גם לפני אנשי החינוך, שיכלו לכאורה במלאתם עליהם לתקן את הטعون תיקון, בהקשר לכך הביא התביטה פעם, כי על מגיד השיעור לבדוק אצל תלמידיו בכל עת האם הם מבינים את הנלמד, ולא, הוסיף ובניו, "הריהו חלילה בכלל עשויה מלאתה ה' רמייה".

אחד מключи החינוך בהם החזיק ובניו היה משמעת. ידוע היה בהקפdetו הייתירה על סדרי וחוקי הישיבה, אם זה בזמני התפילה והשכמת הבוקר, אם זה בסדרי הלימוד או בשאר זמנים. כך למשל, בחוג השבועות דרש ובניו כי הכל יהיה נוכחים בישיבה. ארע פעם שקבוצת בחורים נסעה מן הישיבה לחוג השבועות ללא רשותו. כאשר שמע זאת רבניו הפטיר בצעיר את לשון הכתוב: "ופורץ גדר...". ובזיהותו המופלת נמנע מלהשלים לשון הכתוב "...ישכנו נשח". אלא שהיה די בזיהו קקלות חכם שאפילו על תנאי היה באה, ועוד באותו יום הופיע נחש גדול ואימתני בחצר הישיבה, בחסדי' שמיים הוא אמן לא עשה דבר, אך הדבר נעשה לשיחת היום והכל ראו אין דברי חכמים כדרבנות ולא יכול לדבריהם ארצת.

למרות עמידתו על המשמר בענייני משמעת וסדרי הישיבה, העדיף ובניו תמיד לנתקות בגישה של "שמאל דוחה וימין מקרבת", להבליג ולנסות מלכתחילה דרכים אחרות בטרם יסלקו את הבוחר מן הישיבה, מה שנוהג בנסיבות יתר במקומות אחרים, כאמור כי "תפקידה של הישיבה הוא להוציא ממנה הערליך בחורים", ואת תפקיד זה יש למלא בנאמנות.

ובניו היה בדעה, כי תכילת הישיבה היא לטעת יראת שמים טהורה

"шибת חכמי לובלין", ותמיד שאלתי וחקרתי את זקני המקורבים וראשוני התלמידים איך היו נראהים פנוי הדברים, וגם הרבה דברים שמעתי מרבניו ז"ע בעצמו בהזדמנויות שונות, בנטיות ובסחותי עמו בנאות דשא.

ומה עוד, שזכות גדולה נפללה בחלקי להיות ממעתיקי וממסדרי כתבי ובניו והדפסת ספרי 'שבט הלוי', זה כ"ח שנים בח"י ובניו ז"ע, וכעבור קמיה מרא בבד"ץ 'אכرون מאיר', ואף נקראות אל הקודש לס"ע בניהול הישיבה, כל אלו עמדו לי לשם מישך השנים סיפורים מסיפורים שונים, ולהיות עד לעובדות שונות, וכבר אמרו חז"ל (פרק דר"א פ"ה א) על מאה"ב (משל' יג, כ) "הולך את חכמים יחכם. ומה הוא דומה, למי שנכנס לבית המורחים, אף על פי שלא לך ולא נתן כלום מכל מקום לך ריח טוב והוא עמו. כך כל מי שהוא הולך עם הצדיקים לך מדריכיהם וממעשיהם הטובים". ומילא לא זכית ב"ה שנשתמרו הדברים אצל, והרבה מוגליות טובות הקשורות מובאים לפניכם בברכה.

ידעו היה ובניו בקרוב שלומי אמוני ישראלי כמוסיך בשער, בהיותו ניצב חגור חרב גיבור על משמר קדשי ישראל, לעוזד ולהתריע, לעזוק, לגדור ולתקון פרצונות. אף דרישות ומשאות קודש נשא ובניו בימי חייו בעניינים שונים שעל הפרק, אך הצד השווה שביכולם היה הנעם בו הן נאמרו, הטון המתנגן שפילס מסילות היישר אל הלב, ונימית התהנונים הרכה שנשזרה בקולו כזקן מלא רחמים. עוד רבות יסופר לדור על הנהגה זו, עמה רומים המונים מבית ישראל, אך גם בין כתלי ישיבתו היה אוחז ובניו בשבט התוכחה והמוסר בדרכו הייחודי, שנבעה ממעמקי לב טהור המלא באהבת ישראל ללא כח וללא שرك. כבניהם ייחדים נחשבו תלמידיו בעניין, ובאהבה וחמלה של אב וחום כמו היה קורא באזוניהם: "שמע בני מוסר אביך..."

"ביקורת זאגט מען פאר וועמען וואס מהאט ליב" [ביבורת אומרים למי שאוהבים], אמר פעם ובניו לאחד מתלמידיו, לאחר שנאלץ להעיר לו על דבר מסוים. ביבורת זאגט מען פאר וועמען וואס מהאט ליב" [ביבורת אומרים למי שאוהבים], אמר פעם ובניו לאחד מתלמידיו, לאחר שנאלץ להעיר לו על דבר מסוים. אבל כאמור, יותר מכל היה הופעתו וגינויו הספר מוסר ח' הפתוח בפני כל, עד כי לעיתים וחוקות בלבד היה צריך להשמי דברי תוכחה באופן שיר למאן דהו.

כללו היה דעתו, כי בעניין אמרת דברי מוסר יש לשקלם היטב לפלא.

מה לומר, כמה לומר ואייך לומר. היה פעם שעלה הפרק עמדה הזמנתו של דרשן מסוים לשאת דברים בכינוס כלשהו. אך ובניו התנגד לכך, כאמור כי דרכו של דרשן היה בצעקות - ו"ויאל"ו דרכינו היה לומר בלי פועלות כאלו בדבר, כי אם באופן של דברים הנאמרים בנחת ובכל לב, כי דברים היוצאים מן הלב חזקה שייכנסו אל הלב..." אצלותו של ובניו והקפdetו לא פגוע בזולת כמלוא הנימה באו לידי ביטוי רחוב בשדה החינוך. ובניו גרס כי יש לנתקות בגישה עדינה רגישה ומתחשבת עם כל תלמיד ותלמיד, וחלילה מלהביא את

חכם המוכנים בנהים אף כהם שאינו עבר את שני צידי הבד הרי' זה החיצחה, מה שאין כן אצל בור שארינו מקופה על כן. ותמה רבניו, מודיע תיאר התנא את הת"ח כבנאי דוקא במשנה זו? וביאר, כי התלמיד חכם, הריוו משמש דוגמא כלפי העולם, אשר ממנו יראו וכן יעשו. על כן כאשר מותחים לרוב המצוי על בגדו, בא התנא לרמזו כי עליו להיזהר בכך שבעתיים, שכן הוא "עובד בבניו של עולם", וענין הבריות צופיות על מעשיו והתנהגותו.

בקרב תלמידיו החדר רבניו את ההתנהגות בדרך המומוצעת, דהיינו, דרך מיושבת, הוא לא דגל בהתנהגות יומרנית, קיצונית ובלתי מקובלת. משחבחן בתלמיד המתנהג בדרך קיצונית, גם אם זו נתה לצד החביבי, היה מבירר היטב את המנייעלך, היה מצטט מרבו הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין ז"ע, ש"מתמיד נקרא מי שלמד בזמן, אוכל בזמן וישן בזמן". רק במקרים מיוחדים מאוד הסכים רבניו להתמדה קיצונית, וכפי שנהג כלפי בחור מסוים שהיה מופלא בהנהגתו וכל עיתותיו היו מוקדשות לתורה - פשטוטו כמשמעותו, אשר רבניו הכיר בו כי ההתנהגותו זו אכן נובעת ממוקם אמיתי וטהור.

מתייבתא דרecho מותא

זכה רבניו להעמיד לגינויו של תלמידים לאלפי אלפי הזרים בכל קצו' תבל, בהם גם שנאים ואף שלושה דורות של אבות וبنים בני בניםיהם שלמדו בישיבה, תלמידים הנושאים לביבם ובנפשם את דמות דיווננו של רבניו, כשהם זוכרים אותו בהליכותיהם, בהנהגותיהם ובאורחותם חיהם, כפי שהיכנים ביראה ובאהבה.

כעדרי הצאן ההולכים אחר רועם הנאמן מבלי' נטוות ימין ושמאל, תוך שהם סמכים ובוטחים כי ינחים במוגלי' צדק אל משלכותיהם, כן חשו עדרי תלמידי רבניו כלפיו, ולא זו פסיקה בחיהם מבלי' להיוועץ בו או לאמצץ את הדרכתו. ואף רבניו, כבקורת רועה עדרו היה מעביר צאנו תחת שבתו, כן היה נושא כל אחד ואחד מהם על לוח לבו, בהעניקו תחושה מורממת של בן יחיד.

מצבעו היה רבניו על דברי בעל החרדים: "כמו שיש בעולם הזה ישיבות של תורה כך יש ישיבות בגין עדן. ואמרו בזוהר בפרשת שלח לך, שישיבתו של אהרן שהוא של אהבה, ותרגום אהבת ותרחם, ובחיות אדם דרכימותא, רוצה לומר של אהבתו של אהבה, ותרגום אהבת ותרחם, ובחיות אדם עושה כאהרן, למדו היל שישיה מישיבתו של אהרן", והיה מוסף ובני כי מכאן שהישיבה ובית המדרש, הם כמו גן עדן. ואכן, ההרגשה שהחו בצלו של רבניו הייתה כאן "מתייבתא דרecho מותא", מקום אהבה.

בחילقت גן העדן של ישיבת חכמי לובלין אותה טיפח ועיבד במסירות משך קרוב לשבעים שנות קיומה תחת הנהגתו, וטע רבניו שנה אחר שנה שתילים רכים, בחורי חמד נטעי נעמנים, תוך שהוא משקה את נפשותיהם הרוכות בדמעות ובתפילה, כי צמחו הנטייעות מותוך - ערוגותיהם ויפורחו לאילנות מלבלבים הנותניים פירות הטובים - מshallת לב שאכן נתקיימה, כשהיאן קץ לשמחתו של רבניו לראותו את תלמידיו מקיימים בתים נאמנים על אדני חינוכו, וצaczאים זרע ברק ה' ההולכים ברוחו ובדרךו.

(��טעים מלוקטים מתוך הספר 'אבי ההוראה')

בתלמידים, והיה אומר כי "שווה להחזיק ישיבה שלמה בשביל בחורים כמו..." ... כאן נקט בשמותיהם של שניים ושלושה תלמידים שנחקרו לפחותם מאד, אך ברובות הימים, אכן יצאו מהם דורות מפוארים של יראים ושלמים.

אשמורת הבוקר

את מפתח הזחב להצלחה בכל תחום שהוא, הן ברוחניות וחן בIALIZEDות, ראה ובניו בהשכמת הבוקר. כך חינך את תלמידיו בין כתלי הישיבה, וכך הייתה הצדקה לדרכו אותה העניק להם בטרם צאתם אל העולם להקים את ביתם.

"אומר לך דבר אחד ולא יותר", משחרור אחד התלמידים את שם מע מרביינו כהדריכה לקראת נישואין. "תכל לישון בשעה מוקדמת ותקום בשעה מוקדמת. או אז יהיו לך רוחניות, גשמיות ושלום בית". אחר הוסיף רבניו והסביר: כאשר האברך קם מאוחר, מביטים אחריו בני ביתו מלמעלה למיטה. מה שאן בן באם משבכים הוא קום, היחס משתווה". באותו עין כתוב רבניו באגדת הצדקה לחתן מתלמידיו: "... ברצוני ללוות אותך בהנחת חיים החדשניים ועיצה טוביה קא משמען לך. כבר שמעת מכה פעמים ממוני שהיום של תלמיד חכם וירא אלוקים מותחיל בהשכמת הבוקר, לכל הפחות שעיה או שעטיים לפני התפילה - בזמן תפילה, וזה הכהנה לעבודת הבוקר על ידי טהרת הגוף, נקיון הגוף ולעומוד בתפילה מותוך דברי תורה. בדוק ומנסה דעל' די' זה נמשך כל עבודת היום קרzion אבינו שבשמי..."

וארחות צדיקים תשמור

בחכמת החיים העשרה שבו, מלאת התבונה והניסיונו בהם ניחן, מוחנן היה רבניו את תלמידיו לדרך יושר ואמונה, למען יפלסו רגליים בנתיבות חייהם, מותוק נקיון כפיים ודרך ארץ.

איש משטר עצמי וסדר היה רבניו. אמר פעם כי "אדם ישר, הריוו מותנאג ישר, לומד ישר, ומחבב שוגם השולחן, הפסל והמפה יעמדו ישר". כך למשל בעית ששחה ביום קיץ בפסגות שוועיז, הפליא את יערות העד המעטרים את ההרים, בציינו את העובה שככל העצים צומחים ישר ומיתכוירים לגבהים בסדר מופת",

אחד מסכמוני היכיר שבולטו בו היו נקיונו ונקיוןו בגדיו, על כן הקפיד כל מילו עד זקנה ושינה. תלמידיו זוכרים היטב כיצד היה מיעיר לבוחר שמצא אצלו כהם על בגדו, או שלבשו היה מירושל,

באמריו כי על תלמיד חכם להיות נקי ומוסדר בכל עת. כך גם כאשר פגש פעם בבחור שרוכי נעליו לא נשרכו כיאות, נעמד מולו בדממה כشعוני נגעצות בנעליו של הבחור. משנישה הבחור להצדק באמוריו כי השרכוכים גדולים המה ועל כן הם נפתחים, השיבו רבניו קצורות כי יש לחתכם, שכן "זה מסוכן ואפשר להיתקל בהם" ...

הזכיר פעם את דברי המשנה, המחלוקת בדיין רבב הדבק בבדג לעניין החיצחה כי של בניים חוץ מצד אחד ושל בור רק משני צדדין. והביא על כך את דברי הגම: "מאי בנאי? אמר רבי יוחנן אלו תלמידי חכמים שעוסקין בבניו של עולם כל מילא". דהיינו שascal תלמידי

נכנס רובי שראן, אבל מրן היה באפיקת כוחות. דיברו אליו והוא לא שמע מה אומרים לו. אבל נמצא כאן הנגיד שתורם כל מה שצrik לבית מրן בעין יפה, מה עושים??? אמרו למրן בקול גדול שרובי שראן נמצא כאן, הוא רוצה ברכה. אבל מրן לא שמע. "הוא קנה את הספר תורה...", הוא תרם בשבוע שעבר קמחא דפסחא ל-28 אלף אברכים!!!". אבל מրן אינו שומע... כבר התחלנו להסתובב ולצאת, ופתאום

סיפורים נפלאים ששמענו מפי של מגיד המישרים הנודע רבי אליעזר יוטקובסקי שליט"א, שראה ושמע מפי עדי ראייה, מדמותו המaira והקורנתו של מրן שר התורה והיראה זיין"

אליעזר (לייזר) רוט

ירושלים, כשהשתתיים המחוור השנתי, ורבינו זצ"ל הצליח לפrouט את כל ה'חוורות' שלו, הוא היה קם, ניגש אל הארון ומוציא מהמדף מלמעלה, שהוא מהמודפים של פסח, את מסכת 'ברכות', פותח אותה ומתחילה ללימוד "מאימתי קורין את שמע בערבית".

"אחחחה... איזו מתקות הייתה מתפשתת על פניו ברגע הנפלא זהה. אפשר לדמיין בלי סוף רק מהייצור במתיקות הנפלאה הזאת.

כיסופים עצומים שהיו לו אל התורה הקדושה. "רוב האנשים כשבועיים באתגר, מרגישים לקרואת הסוף את הרצון העז להגיע כבר לסוף. אני עוד רגע מוסים את הש"ס, בוא נלחץ עוד קצת על הגז נגייע לסוף... אחרי שישים את כל הש"ס, להתחילה עכשו עוד פעם??? כמובן, כל מי שמשים את הש"ס לא יגיד שבזה הוא מילא את חלקו ועכשו הוא הולך לנוח. כל אחד יתחל את הש"ס מחד, זה ברור, אבל ההרגשה בלב, מה הוא מרגיש, עכשו ונכנסים לאתגר מחודש, שוב צריך ללמידה את כל הש"ס ובعود כמה שנים בעורת ה' נוכל לברך על המוגמר ולשםוחה בסיום הבא.

"אבל אצל מרן זצ"ל, השמהה בהתחלה של הש"ס החדש הייתה

הלב היהודי מתרגש ומתרכז עם התקרב חג הפסח, עקרות בית חרוצות עובדות עד השעות הקטנות של הלילה, מוקרצפות ומשפשפות, מכבסות ומגהצות. אברכים שככל מהם שקוועים בדף הגمرا, מוציאים את הראש החוצה לכמה רגעים, אצים רצים לknوت את כל הנדרש כדי לקיים את מצוות החג בהידור, מ"אשה בימה משמחה", ועד קלויות ואגוזים שיש לחלק לילדים כדי שישאלו את השאלות ולא ירדו.

אבל החלץ הגדול מגיע בערב חג הפסח, צריכים להספיק להתפלל, לאכול ולשרוף את החמצץ עד הזמן שקבוע חז"ל, ותוך כדי להספיק ולבצע קניות אחרונות, כיפות לילדים, יציאת חדשה לחג, להחליף את הנעלים שקצת לוחצות, וכਮובן להסתפר לפני החזות.

רק בבית אחד בודד, שורת שמחה עצומה בשעות הללו. פה אין לחץ, אין ריצת עמוק נגד מוחשי השעון. כאן מצטופף קהל גדול שבא לשמחה בשמחה התורה. זהו ביתו של מրן רשבבה"ג שר התורה והיראה, המס'ים את כל מסכתות הש"ס בזו אחר זו, כמנהג ישראל שהבכורות מס'ים מסכת וпотרים את עצם מהחובה לצום ב'תענית בכורות'.

מי שהשתתפו במעמד המכוייד הזה יודעים לספר שזה היה הרגע הנפלא ביותר בשנה אצל מרן הג"ח. השמחה העצומה שקרהנו מופנוי, הברכות שבירך ברוחב לב, האווריה המכוחדת במינה, "ין הסיוםים שממנו לגם ושאותו חילק לכל הנוכחים, כל אלו נצרכו באתיות של זהב בדברי הימים של מרן שר התורה, אשר הנהיג את הדור בקדושה ובטהרה.

"זכיתי להשתתף במעמדים אלו", מספר לנו הגאון רבי אליעזר יוטקובסקי שליט"א, י"ד 'אנחנו וצאנינו' המכזיך בשל תלפקדים תורניים וציבוריים בו זמן.

"אתם יודעים מתי היה החיוור של מרן הג"ח מתרכז, והשמחה שלו הגיעו ממש לשיאה?", הוא שואל אותנו... הוא מותיב לה והוא מפרק לה: "אחרי שישים את כל מסכתות הש"ס בבבלי

קשה להתרא.

"לרב זילברשטיין כידוע תמיד יש שאלות מעניינות, עם כל מני סיפורים, אבל האוקימות תמיד ממעניינות ומן הגר"ח היה שוכן את השאלות הללו ומשיב ואף מביא ראיות לדבריו, והשמהה הייתה גדולה עד מאד."

"פעם אחת הגיע הרב זילברשטיין עם שאלה מאוד מעניינת. יהודי אחד הפקד אצל חבירו סכום כסף גדול, כשהומר חינם הפטור מגניבת אבידה, וחיב בפשיעה.

"אותו היהודי אכן שמר על הכספי בשמירה מעולה, אבל כשהגיע ליל הסדר, הוא השאיר את דלת הבית כשאינה נעולה, כמנהג ישראל, שלילה זה הואليل' שימושים ואין מתייעאן בו ממש דבר, כמו שכותב המשנה ברורה על דבר הרמן"א בסימן ת"פ, וכפי שמובא כבר ב'מעשה רוקח' ובשאר פוסקים שבלילה הזה לא נועלם את הדלת.

"אכן, אריע מקרה ובאותו הלילה פרצטו גנבים לבתו של השומר חינם' ונגבו את הכספי. טוען השומר שהוא שומר בראש ואילו המפקיד טוען שאדם שאינו נועל את דלת הבית בעוד סכום כסף גדול הופקד בידי לשמירה, הוא פושע ועליו לשלם את הכספי..."

"הוסיף הגר"י זילברשטיין וספר למון הגר"ח שהוא שאל את השאלה הזאת לשוער הגadol שלהם, מון הגר"ש אלישיב זצ"ל, והרב אלישיב אמר שאכן דיני שמירה גוברים על המנהג שלא לנעול את הדלת, וצדוק המפקיד בטענתו שמדובר בפשיעה מצד השומר, ועליו לשלם את הכספי..."

"נענה מון הגר"ח ואמר לגיסו הרב זילברשטיין, שהסיפור הזה לא יתכן שהיא, כי הריليل' הסדר הואليل' שימושים, ולא יתכן שבלילה זה פרצטו לבתו של היהודי ונגבו ממנו כסף. אם כתוב שהואיל' שימושים, אז זהليل' שימושים".

להראות למון אני עושה 'קורעים'

לפניהם שנים, צעדי פעם ברחובות של עיר התורה והחסידות בני ברק, בצהרי' ראש השנה, אחרית התפילה בדרך לסעודה יום טוב. והנה אני רואה דבר מאד מוזר, ברחוב צועד יהודי חסידי, והוא נוראה אמריקאי. הסקרנות שלי בערה ב... חסיד חזור מהתפילה בראש השנה בשעת צהרים מוקדמת? הרי אצל החסידים מס'יים את התפילה רק בעוד כמה שעות. מעניין באיזו חסידות מס'יים מוקדם כל כך...

"החליטתי לשאול אותו... איךلت לו שנה טובה וניגשתי ישר לעניין.

איפה התפלلت שיש מתחם כל כך מוקדם???

"זהו השיב לי תשובה שהפתיעה אותו עוד יותר: "אני חוזר עכשו מהתפילה בבית הכנסת לדרמן...".

"עכשו התמייה גדרה שבעתים. מה ליהודי חסידי ולתפילה ימים

נוראים בבית הכנסת הליטאי המפורסם???"

"ספר לי היהודי הזה, קוראים לו הרב פרנקל, והוא גור בל'יקוד, הוא ספר לי ספר מדהם, שכדי' מאד לספר..."

"זה זה לפני 35 שנה", כך הוא מסביר, "עברית תאונת דרכיהם קשה

המשך בעמוד 30

יותר גדולה מהמשמעות על סיום המഴור הקודם. כי הוא התגעגע על עצם הלימוד והמחשבה שהוא עומד עכשו ללימוד שוב ש"ס, העניקה לו שמחה ואושר אינסופי".

המצב סנהדרין...

"ישנם סיפורים רבים שמיסופרים מפה לאוזן", אומר הרב יוטקובסקי, "חלקים כבר מופיעים בכתביהם, אודות השקיעות העצומה של מון זצ"ל בתורה הקדשה. גם אנחנו נשפר כאן כמה וכמה סיפורים כאלה, אבל אני חולש שאחד הסיפורים המיוחדים אירע אחרי שמרן זצ"ל לקח בשבץ מוחה לפני כ-21 שנה, ופונה לבית החולים כשהוא סובל משיתוק בחזי גוף.

"היה זה בתקופת סוכות, וכשהגיא שמחת תורה, אמר מון הגר"י "ל שטינמן", "ספר תורה שרוי בצדער... הגר"ח קנייבסקי שוכב בבית החולים כשהוא סובל... חיבים ללכת לבקר אותו".

"MONTHNER HAGRA" שכך הגיע או לగבורות, יצא מישיבת גאון יעקב, וצעד ברחובות בני ברק עד שהגיע ל'מעיין השועה', טיפס במדרגות והגיע למון הגר"ח ששכב בMITTEDה כשהוא סובל 'יסורים ומצבו הרופאי בכיר'. רע.

"נכns מון הגר"י אל החדר ושאל את מון הגר"ח "נו... מה המצב???". כשאדם שוכב בבית חולים ושאלים אותו מה המצב הוא אמרו להסביר מה מצבו הרפואי, הרופאים מקווים לטוב, הרופאים אופטימיים פסימיים, כאב ל'גב, קשה ל'להזין את היד..."

"אבל מון הגר"ח, כשהוא שומע צואת שאלת: "מה המצב?", מה הוא עונה? "אני אוחז עכשו בסנהדרין...".

אין לי זמן לעוד חדר

"מעשה נוסף שנוגע גם הוא לימי עבר חג הפסח, היה כשבה מון זצ"ל והמשפחה שלהם התרחבה, הילדים גדלו קצת ונחיה צפוי מאד בבית שלהם. באו הנהלת כולל חזון איש ואמרו למון שהם מתכוונים להרחיב לו את הדירה, למירות שהוא לא בקש.

"אמר מון שהוא לא מעוניין שיירחיבו לו את הדירה, כי זה סתום פריע לו ללמידה, וחבל לו על הזמן.

"אמרו למון שיכוונו את העבודות כך שלא יפריע לו. יעבדו רק אחרי שהוא יוצא מהבית כולל ללמידה, יעטרו את העבודות בצררים כשהוא חוזר הביתה, ומיד כשהוא יוצא שוב יעבדו עד שיחזור, וכך לא יפריעו לו בכלל.

"אבל מון התעקש: "אם תבנו לי עוד חדר, זה אומר שהוא יהיה לי עוד חדר אחד שלם לבדוק בבדיקה חמוץ... אין לי זמן לזה. אני מעדיף להישאר עם הדירה הקטנה יותר...".

מעשה שלא היה

"עוד סיפור הנוגע לחג הפסח אריע עם מון הגר"י זילברשטיין שבילחט"א, גיסו של מון זצ"ל. הוא היה בא כל יום שישי ללמידה איתו, ובני הבית מספרים שמרן הגר"ח מאוד אהב את הלימוד הזה עם הגיס האהוב שלו, והלימוד היה בחדשות אדריתית באופן

**הם עמדו להיכנס לרכב כדי להסתובב ולהזור אחריה, ואז הם מבחנים
בשתי דמויות שחורות שמייעות מרחוק... מנופפות להם בידיהם. חמי
וгинס כיוציאו את עיניהם והמתינו לשניים שיתקרבו אליהם, והנה הם
מייעים, אב ובנו חסידי בעלזא המתגוררים באשדוד. הילד היה כמעט
מעולף, כבר כמה שעות לא בא באה טיפת מים לפיו**

בשבילי האמונה עם הדרשן הנודע רבי יצחק פרידמן שליט"א, בעל 'ਮתקות התורה'

"אבל כשהחל להתנוצץ אור הגאולה, הם הבינו פתאום שלכל השבעוד זהה הייתה מטרה. שום דבר לא היה בחינם, אף אחד לא קיבל אפילו לא מכמה אחת מiertot מהפרוגל של המצרי המשועבד, והקבר'ה לא שכח לאף מצרי שום תנועה שהוא עשה כדי לפגוע בהםודים. על הכל הוא בא איתם בחשבון, ובים סוף הם שילמו את החשבון הסופי, היו כללו שטבעו כעופרת והוא كانوا שצפו על פניהם ממש שעוט, כמו קש, כשהם סובלים סבל רב עד שכותו וטבעו גם הם. כל אחד קיבל תשולם בהתאם לכמות הסבל שגרם לבני ישראל עם קרובו של בורא כל עולמים".

עד שיצחקו כולם

"למעשה ההסביר הזה גם מיישב תמייה אחרת. הרי התורה צייתה אותנו במצוות 'ושונתם לבןיך', צריכים ללמד את הילדים את כל התורה כולה. למה התiedyיד עניין יציאת מצרים שצריכים בספר אותו כל שנה, והוא נשנה בתורה כמה וכמה פעמים? התשובה טמונה בפסוקים עצם. הקבר'ה אומר למשה רבינו שהוא מכבד את לב פרעה 'למען שתי אותות אלה בקרבי' ... 'למען חסרך באזוני בך...' את אשר התעללה' במצרים'". לא מספיק לספר עבדים היינו ויצאנו. צריך לספר על התעללות, לתאר את מה שאירע שם, הנחשים הזוחלים שצצו מכל פינה,

אליעזר (לייזר) רוט

הרוה"ג רבי יצחק פרידמן שליט"א, מוכר כמחנן דגל מרצה ודרשן נודע בכל הקהלים, אבל הוא ידוע ומוכר לציבור בעיקר מקו 'מתקות התורה', שבו הוא מזין תוכן נפלא ומתוק מדבר לשמהת לבם של רבבות המאזינים. בכו למקרה מהלך 1,200 מעשיות וסיפורים קצרים המוגשים כ'מסר יומי' מחזק באמונה ועובדת השם. כמו כן שיעוריו של הרב פרידמן מתפרסמים בקביעות בארץ ובעולם גם בפלטפורמות נוספות.

מאחר ושםנו לבנו לכך שבשיעוריו מרביה הרב פרידמן לדבר על נושא האמונה בבורא העולם, ומאהר וחג הפסח זכה לכינוי 'ראש השנה לאמונה' בפי צדיק הדורות, אמרנו להביא בפני קוראי 'לקראת השבת' היקרים, דברי אמונה מותבלים במעשיות ומשלים, כדי לחזק ברוכים כושלות ולחזור את הלבבות המכבים לשביבי אורה וטלוי אמונה לקראת ליל הסדר.

"מובא בספרים הקדושים, שבليل הסדר יכול האדם להשיג מדרגות גבאות מואוד באמונה, הרבה מה שהוא ראוי וכן לא להשיג בשאר ימות השנה", פותח הרב פרידמן את השיחה.

"המהר" למספרג אומר פירוש יפה למה מכנים את הלילה הזה 'ליל הסדר'. מסביר המהר"ל, שבלילה הזה אנחנו לומדים לדעת שיש סדר בעולם, כל דבר נמצא בדיקת מקום שבו הוא צריך להימצא, וכל ארוע שמתחולל הוא חלק הכרחי בשרשורת האירועים המתנהלים לפי הסדר שהählיט הקבר'ה לסדר את העולם.

"כל השנה יכולות להטעור שאלות, למה הוא עשר ואני עני, ומהו לאחד יש 15 ילדים ולשכנ שגר ממולו אין בכלל ילדים רח'ל? ומהו יש משפחות שם כולם חכמים מאוד ומשפחות אחרות שם המצב הוא הפוך? האם זה צודק? יש בלגאון, משחו לא מתנהל כמו שצריך חלילה וחלילה".

"אבל אז מגיע ליל הסדר, מרים קצת את העיניים, מגביהים את המבט ומבינים שהעולם פועל בצורה מסוימת למופת. גם בזמנים ישבו שם בני ישראל ונאנחנו מההובדה הקשה, הם לא הבינו את ההיגון בכך שהקבר'ה שם אותם בכזה מצב נורא ושפל, היו שם אנשים שניסו לגרום להם לאבד צלים אונוש, הם נולדו עבדים וחיו כלימי חייהם כעבדים ורק כדי להוליד דור נוסף של עבדים".

שם בשדות וענצרו למנוחה. הם שואלים את הדרוזים: "זהיאת הדרך אשר ניסע בה מירון?", והדרוזים משיבים בחוב, ובמקביל פורצים בצחוק מטלטל: "למה אתם צוחקים?", שואל אותם גיסי, "הר' זיאת הדרך למירון...".

"הדרך היא אכן הדרך", הם השיבו לו בחיקון, "אבל האוטו הוא לא הרכב המתאים. אין לך סיכוי להגיע לשם עם הטרנטה הזאת... עדי לך לוטר על הרענון...".

"חמי שמע את דבריהם ואמר לגיסי, בוא נסתובב ונחזור לדרכ הרגילה. כבר הקדמת' ואמרתי שידעתו של חמי מאד מאד חשובה לבני, אבל הפעם מושם מההבן לא כל כך התלהב לצית לאבינו. והוא המשיך בדרכ, וכעבור כברת דורך נספתם הם פגשו קבוצה נספת של דרוזים. שוב חזר המזהה על עצמו, הדרוזים אישרו להם שזאת אכן הדרך הנכונה למירון, אבל עם כל הכבוד צרכיים רכב מתאים כדי לעבור את הדרך...".

"חמי כבר החל להילחץ. "בוא נחזור אחורה", אמר לבנו, "אבל גיסי התעקש, "בנייהים האוטו נסוע, נכון? בוא נמשיך לנסוע, ואם נראה שאנחנו לא מצליחים, תמיד נוכל להסתובב ולהזoor על עקבותינו. יש מספיק דלק עוד 300 קילומטרים של נסעה, אין סיבה לדאג. המשיכו לנסוע, העליות הפכו יותר ויותר חמות, והנסעה יותר ויותר מורכבת, חמי כבר מmesh החל להזoor על בנו שיחזור אחורה, והוא לא מוכן לשינוי...".

"והנה הם הגיעו לירידה מהר רם ונישא, ומה הם רואים לפניהם? תחום פウורה. אם הם ינסו לרדת לעמק הזה עם הרכוב, יש סיכוי שהם יתדרדרו אליו מטה מטה בלי יכולת לעצור, ויש סיכוי שהם אין יכולתו להגיע למיטה בשלום, אבל אין שום סיכוי בעולם שיצליחו לעלות את ההר שמעבר השני".

"הם יצאו מחרכב כדי לסרוק את הנוף, ובאזוריהם הדהדו צללי המוזיקה הסוערת של הילולת הרשב"י במירון. "אנשי חיפה עיר היפה מה לכם פה וכי לכם פה...". גיסי טען שהוא אפילו שמע את ההכרזה הנצחית "הצלחה בי די ויבר, הצלחה בי די ויבר", במנגינת האשריכם ישראל אשרכם ישראל". הם הבינו שהם עדין ורקים מאוד ממירון, אבל אם כבר שומעים את המזיקה, זה אומר שצדקו האמורים שאפשר להגיע מכאן למירון גם צדקן אלו שאמרו שעם הרכוב הספציפי הזה, הדבר אינו אפשרי...".

"הם עמדו להיכנס לרכב כדי להסתובב ולהזoor אחורה, והנה הם מבחנים בשתי דמיות שחורות שmagiuות מרוחק... מנופפות להם בידים".

"חמי וgisי ציוו אות עיניהם שיפורו את ראייהם והמתינו לשינויים שיתקרבו אליהם, והנה מגיעים השניים, אב ובנו חסידי בעלייה המתוגරרים באשדוד. הילד היה כמעט מעולף, כבר כמה שעות לא באה טיפת מים לפיו. הם מיהרו לחתול לשתות והש��ו גם את אביו, הכניסו אותם לרכב היישן כדי שייהנו ממעט האויר הקרי שהזcia. המזגן שלו ביום הקיץ והשרבי, ושמעו מהם את הסיפור...".

"מסתבר שאותו חסיד בעלייה רק רצה לחתול את בנו לcker שמאז הזקן, אמרו לו אין לcliffe, אבל הוא הילך והילך ואיבד את דרכו וניסה

הDOBIM שהלכו ברוחב והטילו אימה, החזוק המתגלל של הצבאים שהזהה בכל ארץ מצרים, נהמת האריות והדהירה האגרסיבית של הפלים הכבדים אל תוך הבתים, הקופים שמקפצים ומתעללים במצרים הרשעים, הכלבים שנושכים אותם והחтолים ששורטים אותם... לספר את זה עם כל ה'גיטמאק', עם כל ה'ברען', שככל מי שנמצא מסביב לשולחן הסדר יתגלל מצחוק ויśmieח שמה גדולה על כן שיצאנו מצרים".

"אבל זה לא מספיק כל זה, חייבים להתחיל בגנות, לספר על זה שעבדים ה'ינו, לתאר את הקושי, את השעבוד הנורא, את העמל והיגעה, את הרציחות שרצו המצריים במצרים, את הילדים ששחת פרעה כדי להזoor לצרעתו, כשהילדים שלנו יריגשו את הסבל שהרגו השוים המצריים, ולאחר מכן יחו איז שמחת החג היה שלמה, ונקיים בהידור את מצוות סיפור יציאת מצרים".

"ולמה צריך להתחיל בגנות? כדי שנדע ונזכיר והילדים שלנו יבינו ויפניםו שהכל מאות יתברך. לכל אחד יש תפkid, וכל קושי ואתגר שעומד בפנים, יש לו סיבה. שום דבר לא קרה סתם ככה בגל שהיום קמחי על צד שמאל. חלילה וחלילה, לכל חוץ וכל פעה בעולם יש סיבה מאות הבורא. תברך".

עקשנות עם סיבה

אני רוצה לספר כאן סיפור ששמעתי מפי בעלי המעשה בכבודם ובעצםם, הלא מה אדוני מורי חמי ובנו, גיסי הicker.

"היה זה לפני קרוב לעשור. באותו תקופה החלו חסידי ויז'ניין לקנות דירות בעופולה. זה היה דבר חדש ולפני כל רכישת דירה הייתה התלבטות גדולה.

"גיסי מוד רצה לקנות שם דירה, הוא הסתובב וראה כמה דירות, עד שלבסוף נשאר עם שלוש אופציות ריאליות והוא היה צריך לבחור ביניהם. ההתלבבות היתה מאוד קשה, ומלאה והוא מוד מעריך את שיקול הדעת של אביו, מורי חמי שליט", הוא החליט להbieו אותו לעופולה, וביקש ממנו שישיר בדירות ולבסוף חליט.

"אבל חמי הוא אדם שזמן יקר לו מאוד, וסתם כך להוציא אותו באמצעות היום לעופולה למשך כמה שעות רק כדי לראות דירות. הגיס של הרגע שהזה לא ראוי, لكن טיכס עצה ומצא רעיון, הוא יקח את אביו לעופולה בלבד, ומלאה ופעם הוא שמע מחבר שיש איזו דרך שאפשר לנסוע בשטחים קקלאים ולהגיע מעופולה למירון בתוך זמן קצר מאוד, הוא יסע עם אביו באותו דרך, גיע אתו למירון, יתפללו שם והוא יזכיר אותו הביתה, וכך הוא יחשוך לו את הזמן שתכנן חמי להקים לשינה בתהברות הציגורית שכובן לוקחת כמו שהיא שעוטה.

"חמי הסכים לראיון, והם יצאו ברכוב הידוע המכונה 'סובארו אבריכים' הישן, הגיעו לעופולה, סיירו בכמה דירות, ו... המשיכו למירון.

"חברים של אומרים שבתו עשרים דקות אפשר להגיע מעופולה למירון בדרך הזאת", אמר גיסי והחל לדוחור בשטחים קקלאים. "נסעו כברת דרך, והנה אורחת דרוזים לפניהם. קקלאים שעובדים

"הגיעו לביתו של עשר מופלג, הקישו על השער והכנסו אותם פנימה, אבל הפעם בעל הבית לא אץ רץ לקרהם ולא שם לבו אליהם, בקושי נתנו להם לאכול ואף אחד לא שאל אם הם רוצחים לנווח ואם הם צריכים משהו.

"בצאתם הבחנו ששהיה שם איזה קיר שקרס תחתיו והעשיר אמר שצרכיס להביא פועלים שיבנו אותו. אליו הنبي נושא תפילה קצרה והנה נס ופלא, הקיר נעמד על עמודו כאלו לא נפל מעולם. רב' יושע בן לוי רואה ושותק, חושש לשאול את השאלה המתבקשת, מה ראה אליו הنبي לגמול טובה כל כך מיוחדת לעשיר שלא התיחס אליהם, לאחר שגמר רעה כה גדולה לעניים שטרחו עוברים ונתנו להם מפתחם הדלה???"

"למרחר הגיעו לעיר של אנשים עשירים ומוכבים, אבל גם שם לא אירחו אותם בכבוד ובקושי נתנו להם פת חרבה ומעט מים. אליו הنبي התפלל שככל אנשי העיר היו ראשים וchosבים.

"המשיכו ללבך והגיעו ליישוב של עניים מרודים, אבל הם קיבלו אותם בסבר פנים יפות ונתנו להם לאכול ולשתות כמויטב יכולתם, ואליהו הنبي התפלל עליהם שرك אחד מהם יהיה ראש... ." הפעם כבר לא הצליח רב' יושע בן לוי לכבות את תמייתו ושאל את אליו הنبي: לימדנו רבינו, למה הרגת את הפרה של העניים והקמת את הקיר בביתו של העשיר, ומה את העיר של העשירים בירכת שכולם שם יהיו ראשים ואלו את העיר של העניים קיללת שرك אחד מהם יהיה ראש?

"אמר לו אליו הنبي, הסכת ושמעו, אותה אש מוגרת שאירחה אותנו ב ביתו יחד עם בעלה הצדיק, הייתה אמורה למות אתמול, אנחנו בנו לבייטם בשעות האחרונות לחיה, ובזכות גמилות החסדים שנางנו בנו, התפלلت עלייה שתחיה ושאת הצער שנוצר עליהם לחוותם הם יחוו עם מוותה של הפרה היחידה שלהם.

"לעומתם, העשיר שלא היה אירח אותנו כראוי, זכה בזוכה מיוחדת כי מתחת לקיר שנפל בביתו היה אוצר גדול של זהב ויהלומים, ומאחר והוא אינו יודע כיצד לנוהג בממונו ואיך לגמול חסד עם אנשים, התפלلت שהקirk "בנה מעצמו כדי שהכסף ישאר טמון באדמה ולא יגיע לעולם לידי של מי שאינו יודע כיצד להשתמש בו."

"את העיר של העשירים שלא התיחסו יפה 'בירכת' שיהיו כולם ראשיים, ומה קורה כשייש ראשיים רבים, הם מתוקוטים זה עם זה ומאבדים את כל ממונם ורכושם. לעומת זאת, את העיר של העניים שכיבדו אותם בכבוד גדול ונתנו להם לאכול ולשתות דחקם הם אירחו אנשים זרים ודאגו לכל מחסורם.

"הנה כי כן, ראה רב' יושע בן לוי בעיניו את מה שידע עוד קודם לכן. גם מה שנראה טוב גמור עלול לפעמים להיות ההיפך הגמור, ומה שנראה כצורה צורה, עלול להתברר כמפתח לאושר ולהצלחה חיים".

כלב, חתול ופרה

"נסים ברעיון על הפיות האחרון בהגדה של פסח, 'חיד גדי'. מי

לכפת אחרי צלילי התזמורת שתעתטו בו כי ההד הגיע מכל מני כיוונים, וכן הם תועים בדרך כבר כמה שנות, ואין בידם אפילו בקבוק מים לשותות, וכבר כמעט ואירע אסון נורא, כשהבחינו מרחוק בנפש חיה וקיבלו כוחות מחודשים לרוץ מלא כוחם כדי להגיע אל הרכב ולהציג את חייהם..."

"עכשו כבר היה הכל ברור. העקשות הלא מוגנות של גיסי לנסוע בדרך לא זועה ולא סוללה, למורות ההתנגדות של אביו שאית דעתו הוא תמיד מכבד, ולמרות שהאנשים בשטח אמרו לו בפה מלא שאין שום סיכוי בעולם שהוא יצליח לעבור את הדרך הזאת, זה לא היה מעשה טפשי. זאת לא הייתה פעללה חסרת היגיון, היושב במכורמים כיון שהם הגיעו אל המיקום המדויק בשעה המדויקת, בבדיקה הגיעו שבו הילד הבוואאי האשוד עמד להתעלף ב策מא. "ולמה הילד והבא תעו בדרך? את זה אנחנו לא יודעים, אבל ברור לנו שגם לטבול הלא מצליח הזה היה מטרה משלו...".

טיול עם אליו הنبي

"ישנו ספר מיוחד מואוד שכתב אותו רבי ניסים גאון, ושמו "ספר המעשיות לרבי ניסים בן יעקב".

"בספר זה מביא רבי ניסים גאון מעשה מופלא שairע עם רב' יושע בן לוי, שרצה מאוד שאליו הنبي יתגלה אליו, סיג' את עצמו בתעניות והרבה בתפילה ובתחנונים וכן התגלה אליו אליו הنبي ושאל לרצונו.

"אמר רב' יושע בן לוי לאליהו הنبي שהוא רואה רואה דברים מאוד תموחים בעולם, והוא רוצה לקבל הסבר. הוא מבין שבכל דבר יש סיבה ושהקב"ה לא עשה שום דבר לחינם, אבל הוא רוצה שתהיה לו אפשרות לראות דברים וללמוד מהם חכמה.

"אמר לו אליו הنبي, גם החכם הכי גדול בעולם לא יוכל לעמוד להבין את כל מעשי ה' כי נורא הוא, ולכן עדיף להימנע ממילוי הבקשה שלך.

"רב' יושע בן לוי הוסיף להפיצר ואליהו הنبي נעהר לו אבל בתנאי שלא שאל שאלות כל עוד הסייר המודרך לא הגיע לסיומו..."

"יצאו אליו הنبي ורב' יושע בן לוי בדרך, והגיעו לאיזה יישוב, דפקו על דלת של בית ישן, וקיבלו אותם זוג מוגרים נחמדים ומאררי פנים שכיבדו אותם בכבוד גדול ונתנו להם לאכול ולשתות כפי יכולתם.

"בצאתם בירכו את הזוג בברכות לרוב, ובعودם פסעיהם מдолת הבית אל שער החצר, הבחינו בפרה האחת והיחידה שהיתה לזוג העניים, ושם החלב שלה הם היו מתרפנסים בדוחק. נשא אליו הنبي עניין לשמיים והתפלל שהפרה תמות. ואכן, טרם כילה לדבר, נפללה הפרה תחתיה כשהיא הופכת ברוגע לפגר מות שאינו שווה פרוטה.

"רב' יושע בן לוי נדעם. הרי בני הזוג נагו בהם טובות עין ואירחו אותם בכבוד גדול ומדווע גמל להם אליו הنبي כזה גמול נורא???"

"אבל הוא זכר את התנאי שהתנה עמו אליו זכור לטוב, שאם ינסה לשאל שאלות, הסייר יגיע אל הקיצו, ולכן כבש את תמייתו והמשיך ללבך בלי לומר דבר.

כשחזרתי הביתה הוא נעמד על הכסא והתחילה לומר את סדר ה'מה נשתנה', עם התרגום באידיש... הינו בהלם. אני לא מتابיעש לומר שבעמדו לי דמעות בעיניים... רק לפניי כמה שעות ישבנו סביב השולחן, היה לי ליד כבן שלוש שישב מטר לידי, הייתי אמר לספר לו את סיפורו יציאת מצרים, אבל חשבתי שהוא 'אינו יודע לשאול', אז השקעתית רק באחים הגדולים יותר...

**המחניך הוותיק הרה"ג רבינו עמרם ביגעט עם נקודות
שכדי לחשוב עליהם לפניי שניגשים ליל הסדר...**

אליעזר (לייזר) רוט

כשבאים לקים את מצוות 'והגדת לבן', יחד עם שאר המצוות של 'ליל הסדר', חשוב לזכור דבר אחד יסודי מאוד, אונמר הרב ביגעט, "לשםוחה!...".

"הגמרה במסכת שבת (כל). אומרת שככל מצואה שקיבלו בני ישראל בשמה, עדין מקיימים אותה בשמה ומוחזקים בה, וחיללה להיפך. אנחנו צרכיכים שהילדים שלנו יקבלו את מצאות ליל הסדר בשמה, שיראו אותנו מספרים להם את סיפורו יציאת מצרים מתונן שמה ובטוב לבב. חיללה וחיללה לא מתוקCUS וקפדיות יתרה. רק אם הילדים יהיו שמחים ומרוצחים, הם יהיו פנוים לשמעו את סיפורו יציאת מצרים, ורק אם אנחנו עצמנו נהיה רגועים ושלווים, הילדים שלנו יהיו רגועים ושלווים.

"יש סיפור ידוע שמצווא גם על ידי הגה"ץ רב אלימלך בידרמן שליט"א, בשם הרה"ק 'הבית אהרן' מקארלין ז"ע, שישפר שאצל אביו הרה"ק רב אשי מסטאלין ז"ע, היה איש חסיד מזורם ושמו היה רבי בערצ".

"בכל ענייני חוג הפסח היה ר' בערצ"י מחמייר בחומרות שונות, ובפרט באפיקת המצוות, שהיה הוא בעצמו שומר על החיטים משעת קצירה, וכן בהכנות הין היה מושגיח על הענבים משעת בצריה, לבל יגע בהם שום ספק ספיקא של חמץ, ולאחר כל הגיעות הצליח לאפות כמה מצות שמורה כדי צורכו, וכן לארבע כוסות, וכן ציא מביתו בערב החג שמח וטוב לב, כאשר הין והמצות היו ערוכים על שולחנו בפאר והדר לכבוד הרجل ולכבד המצוות של ליל הסדר. "בשעה שהייתה רבי בערצ"י בבית המכדרש, עברה זוגתו שהיתה אשה קשת רוח ליד השולחן, ונתקפס הסינר שלה במפה, ומבליל משים גרהה אחריה את המפה שעל השולחן, ומילא נפלו המצוות ונשברו, הין נשף, ואף הכלים נשברו. ולא ידעה האשה את נפשה מרוב צער. מתוך מרירות היא פשוט נכנסת למיטה וטמנה את ראשה מתחת לשמיכה, כשהחלב שלה מלאCUS ומרירות על בעלה שאותו היא האשימה בכל מה שקרה כי הוא סייר את השולחן בצדקה לא מוצלחת והעמיד אותו במקום שגרם לה להיתקל בו ועוד, כדרכן של אנשים הכוועסים המאשימים את זולתם בכל דבר רע שקרה להם.

"כאשר חזר רבינו בערצ'י מבית הכנסת חיכתה לו 'קבלה פנים' מיוחדת בכניסה. אשתו זינקה ממיטתה בחמת זעם, והתחילה לצחוק עליו בכעס, שהוא אשם בכל התקלה הזאת, שלא הניח את המצוות והין במקומות ראויים, ואיך עשה בדבר זהה."

"לא נרגע האשה מכך, עד שהשלימה את סדרת הטענות והצරחות בדרישה חד משמעית, עיקשת ובלתי מתאפשרה, שמיד ב策ת ההוגה הוא יבוא עמה לבית הדין ויכתוב לה גט, כי היא לא יכולה עוד לשבול את החיים לצד..."

"שמע החסיד חרטטו ולא השיב מאומה. אדרבה, במקומות להסביר לה מנה אחת/APIIM כנהוג(...)" פיסחה בדברים וקיבלה על עצמה את האחוריות למה שאירע, כשהיא מבטיח לשפר את דרכיו מכאן ולהבא, ובכל מקרה הרי הכל מאתו יתברך ולכן היא לא צריכה לכעוס כל כך, כי כך רצתה ההשגחה העליונה.

"לאחר מכן התכוופף והחל לאסוף מהרצתה את הכלים, סייר מחדש את השולחן, ואך חרג מהחומרה המקובלת שלא לאכול מה שונפל על הרצתה, וזאת כדי שלא תגדל המריבה על כך שאינו אוכל את המאכלים שהכינה אשתו בתרחה הרבה. ולאחר שהצליח להריגע את רוחה הסוערת ולפִיס איתה, החל לעורך את ליל הסדר בחודזה הרבה, מותך שמהה של מצוה.

כל הזמן בכיה והתעכban, וננדן לאמא ולאבא. קורה... ילדים בגיל הזה יש להם סדר יום משליהם, לא תמיד מתאים להם לפול פתאום לסעודה רבת משתפים שבה שרים שרים שהם לא מכירים ומתיחסים בעיקר לילדים אחרים..

"למחרת היום, הלכת' לבית הכנסת, וריעית' טיפלה בילדים בבית, נטלה להם ילדים הלבישה אותם, התפללה איתם, והנה בהתאם הילד הקטנץ'יק הזה, פותח את הפה שלו ומתחילה להשמיינ פנינים... הוא אומר את הנוסח של 'קדש ורוחץ' עם התרגומם הארוך באידיש למי' שמכיר "פסח בי' נאכט, וווען דער טאטע קומט אה'ים פון שוול...". "היא היתה המומה... בעדינות ניסתה לבדוק אם הוא יודע עוד קצת... ורוחץ..." והילד שוב מפתיע... "מען ואשת זיך די הענט און מען זאגט נישט קיין ברכה על נטילת ידיים...". (נותלים ידיים ולא מברכים...)

"הוא יודע את הנוסח, הוא אומר אותו במגינה ערבה, עם תנועות ידיים כדרכם של ילדים בגיל הזה. מוראדי!!!...".

"כשהזרתי הביתה הוא לעמוד על הכסא והתחליל לומר את סדר 'מה נשתנה', עם התרגומים באידיש... הינו בהלם. אני לא מtab'יש לומר שעמדו לדמויות בעניינים..."

"רק לפני כמה שעות ישבנו סביב השולחן, היה לי ילד בן שלוש שישב מטר לידי, היתי אמרו לקים מצוות עשה מדורייתא וספר לו את סיפור יציאת מצרים, אבל חשבתי שהוא אינו יודע לשואל, אז השקעת ריק באחים הגדולים יותר... אבו לי!!! מה עם את פתח לו????"...

"באחור הבנו, למה הילד היה כל כך לא רגוע אתמול. הוא רצה שיתנו לו גם להתבטה, אבל אף אחד לא חשב שהוא מבין בכלל מה קורה כאן מסביב לשולחן. לא נתנו לו מקום משלו ולא חשבו שהוא שייך בכלל לעניין הזה..."

"הסתובתי כהה חסר מנוחה הרבה זמן, ואני יכול לומר שלמרות שכבר עברו מאז לא מעט שנים, עד היום בכל שנה כשmag'iv Lil הסדר, אני מרגיש את הצביטה הזאת בלב, ואני משתדל יותר להשקייע בעניין הזה של 'והגדת'. לכל סוג הילדים, בניים ובנות, גדולים וקטנים, חריפים יותר וחירפים פחות, זאת לא חכמה בספר סייפור יציאת מצרים רק הילד שנמצא בדיק בגיל המתאים. ומה קורה כשהילד בן 15? זה יותר קשה לספר לנערים את סיפור יציאת מצרים, העניינים שלהם כבר לא נוצצות בהתרגשות זאת כאשר מספר על הגירפה שבדוק תחבה את ראה מהחלון של הקומה השלישית, באמצעות התיאור של מכת ערוב... לילדים בגיל 15 צרי ספר מדרשים שיכולים לעניין אותם, צרי להתכוון מראש בהתאם ולהיות מוכנים עם סיפורו מתאים לכל אחד מהילדים!!!".

"ילדים, בואו נתגרא"

הרב ביגען מציין כי עם השנים הגיע למסקנה שעבור הילדים הקטנים מומלץ מאוד להקדיש זמן מיוחד לפני שמתהילים את אמירת ההגדה.

"תחשבו על ילד בן חמיש, הוא ישב על יד השולחן, כל הגדולים

"למחרת נכנס הרב ה'בית אהרן' מקרלין לבית המדרש, ומונה בפני התלמידים את ה'סדרם' המיחדים שערכו הצדיקים. 'ה'ליל הסדר' של צדיק פלוני האיר ופעל פעולות גבוהות בכל העולם, מעשי של צדיק פלמוני עשו נחת רוח גדולה בשםים וכו' וכו', 'אבל הסדר של רבבי הארץ' עלה על כולן, כי איש לא השיג Ames את מה שהוא השיג בليل הסדר המזוהה שלו...'".

כמובן, מידת הסבלנות, היכולת לשמהו בשמה של מצווה גם כשהחכם הולך הפוך והכל מסביב לא מצליח ולא מסתדר כמו שרצינו, זה הדבר הכי חשוב, רק ככה אפשר לך'ים לקרוא את מצוות 'והגדת לבן'.

"כשובי אל מלך בידרמן מספר את הסיפור הזה, יש לו תוספת קטנה שהוא מוסיף לאחריו", אומר הרוב ביגען בשיחה עם לקרואת שבת', "וואני חושב שהתוספת הקטנה הזאת, חשובה יותר מכל הסיפור הנפלא הזה.

"כדי לזכות ל'סדר' מרים, לא חייבים שהאהה תהפוך את השולחן כולו על הרצפה", אומר הגר"א בידרמן, "גם אם אחד הילדים שפרק קצת יין על המפה הצחורה עוד לפני שהתחילהليل הסדר, זה מספיק בשבייל שנתגבר, ונתקפק, לא נכווץ ולא נצעק... גם אם אחד הגביעים נפל וקיבל איזה 'קווטש' קטן, אפשר להבליג ולהתגבר, ולזכות לסדר מרים שזכה. אפילו אם ללח קצת יותר מדי זמן לשים את המרפס על השולחן... ו... גם אם הכל הולך כשויה ואין שום סיבה לכעס, עדיין אנחנו צרי'ים הרבה שמי' שנצליה לשומר על מצב רוח טוב, ועל אווירה נעימה סביב השולחן. ואכן, בלילה הזה אנחנו צרי'ים להקפיד על כך מאד, אחרת איבדנו את עיקר העקרים של מצוות 'והגדת לבן'."

השפעה למחרת ליל הסדר

"אני רוצה לשתfu אתכם בסיפור איש' שאירע עמי לפני שנים", מספר הרוב ביגען, "אחד מילדי היה אז בן שלוש, קצת פחות. כמושון כל ילד יש לו את קצב ההתפתחות שלו, יש ילדים שմדברים כבר בגל שנה, ואחר כך מותקים בקריאתם גם בגל שבע, ויש ילדים שבגיל ארבע בקושי מוציאים מילה מהפה, ובגיל חמיש וחצי כבר קוראים בשטר ומדברים בלי' הפסקה. אותו ילד שעלוינו את הספר את הסיפור, כמעט לא דבר, למורות שכבר היה כמעט בן שלוש.

"הגעה ליל הסדר, התארחנו אצל ההורים באותה שנה, והוא שם עוד משפחות, היה צפוף למדוי ולא היה מספיק מקום מסביב לשולחן, אז הילד הזה לא קיבל מקום משלו. הוא פשוט ישב על הרכבים של אמא שלו, ריעית' שתחיה.

"התחליל ליל הסדר, הילדים מתבקשים לומר 'מה נשתנה' כל אחד בתומו, וממנו אף אחד לא בקש לומר, כי הוא בקושי יודע לדבר. גם לאחר מכן, הסבירו שאלת הילדים שאלות, והילד הקטן של נשר באצד, גם אני עצמי השקעת' בעיקר בילדים יותר גדולים כי הם גם שאלו שאלות וענו תשובה והיה עם מי לדבר, בעוד שהוא היה ליד מואוד שקט שבקושי יודע לומר כמה מילים..."

"לא זו בלבד, אלא שהילד גם היה מאד לא רגוע באותו לילה, הוא

**"רבותי, זה לא כזה קשה ולא כזה
מסובך. עם קצת יוזמה אפשר
להפוך אתليل הסדר ללילה
חווייתי במיוחד עבור הילדים,
ולקאים בהידור רב את מצוות
'והגדת לבן ביום ההוא לאמור,
בעבור זה הוציאנו ה' מצרים..."**

ואומרים להם עכשו להכין חדש... ובבית אין להם מיטה ולא שולחן
ולא מוכנת כביסה, הם עייפים ורעים ומושפעים ומבוזים, אז מגיע

איש בשם משה ואומר להם שהוא יוציא אותם מצרים...
ואיך שהקב"ה התעלל בהם, במצרים, להמחיש גם בסיפורים וגם
בתנויות ופועלות. כשהיש דם, אבא יכול לעשות כאילו הוא שותה
מהחוס ופתחתום יורק בגועל כי יש לו טעם שלدم בפה... חבר ספרלי
פעם שכשהוא מתראר את המכות, במקת צפראדע הוא שולף מהכיס
שלו ערימה של צפראדעים מפלסטיק, וזורק על השולחן, במקת כינים

אפשר לבקש מכל הילדים שידגימו על עצם ויתחילו להתגרד...

"רבותי, זה לא כזה קשה ולא כזה מסובך. עם קצת יוזמה אפשר
להפוך אתليل הסדר ללילה חוותית במיוחד עבור הילדים, ולקאים
בהידור רב את מצוות 'והגדת לבן ביום ההוא לאמור, בעבור זה
הוציאנו ה' מצרים...', להציג על המכות ועל המror ולומר
ליילדים, ילדי היקרים וילד החביבים, תבינו שגם לא המכות
והmror האלו שאנו אוכלים עכשו, אנחנו הינו עד היום עבדים
במצרים, הקב"ה הוציא אותנו לפני אלפי שנים מצרים בתנאי
שכל שנה, בהגיע ליל הסדר, אנחנו נספר את הסיפור הזה, ונaccel
את המכות ואת המror, ובעזרת ה' כשייבנה בית המקדש במהרה
בימינו, נaccel גם מן הפסחים וכן הzbחים, ונאמר לפני שירה חדשה,
הלו-קה".

אומרים איזה טקס לא מוכן ולא ברור, והוא צריך לשפט בשקט
ואסור לו להפריע. לא נתנים לו לאכול כי עוד לא הגיעו ל'שולחן
עורך', ולא מרים לו לשחק על הרצתה כי עכשוليل הסדר.
מסכן הילד!!! הוא לא מבין כלום.

"אחרי שמרתת לו את העצבים ומתחת את הסבלנות שלו עד קצה
גבול היכולת, נטלים סופו סופי ידים ועכשו אתה נזכר להתחל לדבר
איתו? הוא כבר מזמן לא איתך, העיפות עשו את שלה, השיעום
הוציא לו את כל המץ', הוא כבר לא שומע אותו בכלל. لكن לדעת',
מיד אחרי ה'מה נשתנה', צריך לעצור, לסגור את ההגדה, ולספר
ליילדים את סיפורו יציאת מצרים במשך זמן מה, רבע שעה, חצי
שעה. זה עיקר המציאות של 'והגדת'.

"אולי יש כאלה שיחלקו עלי, אבל אני אומר את דעת' בעניין וכל
אחד יעשה מה שהוא חושב... לדעת' צריך לשים את הילדים
בראש, ולהתיחס קודם כל אליהם. בדרך אחרת אני אומר שהילד
שואל 'מה נשתנה הלילה הזאת מכל היליות', והABA עונה לו 'עבדים
הינו', הלילה הזאת אנחנו עבדים שלכם, הילדים, אנחנו משועבדים
אליכם, וחיבים לענות לכם על כל השאלות שתשאלו...".

"וועוד הערת', יש אנשים שקשה להם לספר את סיפורו יציאת מצרים
ליילדים, כי הסיפור מאד ברור ומאוד מוכר ומאוד ידוע. אבל שני
דברים צריכים לזכור: קודם כל שזאת בדיקת המציאות 'אפילו ככלנו
חכמים וכולנו יודעים את התורה...'. "

"הדבר השני שצריך לזכור, שעבור הילדים שלנו זה לא כזה פשוט
ומוכר. נכון שהם שמעו סיפורים בח'ידר, אבל אם נספר להם כמו
שצריך תראו איך שהם מרכזים ומקשימים לכל מילה.

"אבל כדי שהילדים ישמחו ביציאת מצרים, צריכים לתאר להם גם
את העבודות שהיתה קודם: 'מתחילה בוגנות...'. "

"צרכים לתאר את הקושי שהיה במצרים, את העינוי והשעבוד,
את האמא שעומדת בצד ווואה איך מתעללים כהה בילד שלו
ומעבדים אותו בפארך, והוא מנסה להציל אותו אבל המצרי הרשע
עם השוט הארוך לא מאפשר לה... לתאר את האבא האומלל
שעובד כמו חמוץ בשדה, קושרים אותו למחישה ומכריחים אותו
לחגורש ומצלפים בו עם שוט בכל פעם שהוא קצת מתעיף, את
האמא שצריכה להעשה עבודות של אבא ואת האבא שצריך לעשות
עבודות של אמא, לתפור בגדים ולפאות עוגות למורות שהוא לא
יודע איך עושים את זה, ואם העוגה לא יצאת מוצלת, מעוניינים
אותו ומרביים לו. ואחרי כל המאמץ האדיר, מפרקים להם את מה
הם בנו וזרוקים את העוגות שהם אףו לפחות מול העיניים שלהם,

077-2222-666 * 4992 או

קו השיעורים של 'דרשו' - לחיה, ללמידה, לדעת

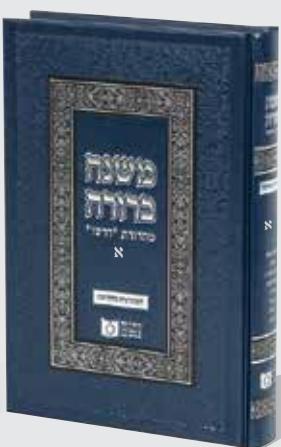

הממצאים הגדולים של דרשן לכבוד חג הפסח

דרש דוד אבותה

33
ש"ח בלבד!

משנה ברורה א'

33
ש"ח בלבד!

ספר המפתח על המ"ב

33
ש"ח בלבד!

מועד לדוד

33
ש"ח בלבד!

האותיות הקטנות: * המוצע לתקופה מוגבלת * דמי משלוחה בסך 20 ש"ח * אין התchingיות לאספקה לפני חג הפסח
* משלוחים באזורי המרכז החרדים * ניתן לשלם ב 2 תשלום

מי יודיע? המצצע הגדול

שלם 99 נס
וקבל את ארבעת הספרים במצצע הגדול
+ משלוח עד הבית חינם

ניתן להזמין בעמדות נדרים פלאס, או במשרדי דרישו 02-5609000

האותיות הקטנות: * המבצע לתקופה מוגבלת * משלוחים באיזורי המרכז החורדים * אין תחביבות לאספקה לפני חג הפסח * ניתן לשלם ב 2 תשלומים

מעירוב התבשילין בערב שביעי של פסח, ועד אכילת קטניות ו'שרודה' בשבת שאחר הפסח

הגאון רבי אהרן מרדכי גryn שלייט"א מחבר ספר 'ילקוט הליכות וענינים הנוגעים למעשה', בקובץ הלכות מעשיות לימים אלו

זמן הנחת העירוב

זמן הנחת עירוב התבשילין הוא בערב יום טוב, עד צאת הכוכבים. מי שחשוש שעולול לשכוה מלחמת טרdotוי וכדו', קדים ויעשה את העירוב בבוקר השכם, ואם אי אפשר לו וחושש מאד שמא ישכח, יכול להפריש את העירוב אפילו בלילה שלפני ערב יום טוב, הינו ביום רביעי בלילה - ליל יום חמישי.

זכור סמוך לסוף הזמן

מי שהגיע לבית הכנסת בערב יום טוב, ונזכר שלא הניח עירוב התבשילין, וירא שאם יচזר לבתו יארח את זמן הנחת העירוב, אם הchein בביתו מأكل או הפריש מעט לצורך עירוב התבשילין רק שכח לומר הברכה והנוסח, יאמר במקומו בו הוא נמצא בלא ברכה, וכיוון על מה שכבר הפריש.

והורה מרן הגרא"ש ואזנור זצ"ל, שאפילו אם לא הפריש בכלל עירוב התבשילין, יכול להפריש במחשבתו אחד מן המאכלים שהcheinו ולומר עליו שהוא עירוב התבשילין, ויגיד את הנוסח "בחדין עירובה", וכו', בל' לברכה, ומועיל לו שיוכל לבשל ביום טוב לצורך שבת.

שכח להניח עירוב התבשילין

מייקר הדין מי ששכח להניח עירוב התבשילין יכול לסמוך על גדול העיר שמניה עירוב ומוציא את כל אנשי העיר, אבל רק בפעם הראשונה, ואם שכח פעמיים, הוא נחשה לפושע בלשון חז"ל, וקנסו

יעקב א. לוסטיגמן

בפרקוטיימי הפסח, אשר רבו הלכותיהם וכמנהג ישראל מקדמת דנא אשר נפסק להלכה בש"ע, לעסוק בהלכות הפסח שלושים ימים קודם פסח, פניו אל רב בהמה"ד 'תפללה למשה' של כ"ק מרן אדמור' מלעלוב שליט"א, הגאון רבי אהרן מרדכי גryn שלייט"א, מוחשי הרבנים בבית המש, ומחבר ספר 'ילקוט הליכות וענינים הנוגעים למעשה'.

בקשו מהגרא"ם גryn, לפחות נקודות הלכתיות הייחודיות לשנה זו, כשהיל הסדר חל בשבת קודש, וכש'שביעי של פסח' חל' בערב שבת של אחר מcn.

ואכן נutter הרב שליט"א וממשך שעה ארוכה הציף עניינים הלכתיים רבים הנוגעים במיויחד לשנה זו, והרי הם לפניים, כפי שנכתבו על ידנו, וחוגחו לאחר מכן על ידו בהגחה כפולה, כדי לוודא שיצא מתחת ידינו דבר מותוקן בס"ד.

ומפני שרבו הלכותיהם, חילקו את המאמר לשניים, כאשר החלק הראשון הופיע בשבוע שעבר, וכעת אנו מבאים בפניכם את החלק הנוסף.

עירוב התבשילין בערב שביעי של פסח

מצוות עירוב התבשילין נהוגת בערב יום טוב של בערב שבת, ועליה כתוב השל"ה הקדוש "חייב מצוה בשעה, ועל תהיה מצואה זו קלה בעניין, ולא לחינם אמרו חז"ל שקיים אברהם עליו השלום מצוות עירוב התבשילין".

עיקר המצווה הוא לאפות ולבשל פת ותבשיל מערב יום טוב לכבוד שבת, שלא יהיה ניכר שמתחיל ביום טוב להchein את צרכי השבת, ויראה שעיירוב ההכנה לשבת נעשתה קודם לכן, וביום טוב רק משלימים את הנזכר.

שני טעמים אמרו חז"ל הקדושים במצבה זו. טעם אחד להרבות בכבוד יום טוב, שייראו שאסור לבשל ולאפות אפילו לצורך שבת, קל וחומר שאסור לאפות ולבשל לצורך חול. וטעם שני להרבות בכבוד שבת כי אם לא נחייב את האדם להתכוון לשבת מפני יום טוב, הוא עלול להסיח דעתךழ"ל לצורך לבגד את השבת וישאיר לסעודותיה רק את השירים של יום טוב, ולכן אמרו להתחיל את ההכנות מערב יום טוב וכך לא יסיח דעתו מהשבת.

לכתילה צריך להפריש שיעור של כביצה התבשיל' וככיביצה פת, אבל כדי עבד די בשיעור של כזית התבשיל' וככזית פת.

מצוות עירוב תבשילין נוהגת בערב יום טוב שחל בערב שבת, עליה כתוב השל"ה הקדוש "חביבה מצוה בשעתה, ואל תהיה מצוה זו קלה בעיניך, ולא לחיים אמרו חוץ' ל' שקיים אברהם אבינו עליו השלום מצוות עירוב תבשילין"

מתכוון בכלל לבשל. דעת מrown הראב"ד הג"מ שטרנבווק שליט"א שצרכן להניח עירוב תבשילין בברכה אך שאין בדעתו לבשל בכלל.

אבל רוב הפסוקים הורו להניח עירוב תבשילין בלבד בלא ברכה. לכתהילה טוב שנייה עירוב תבשילין בברכה ויקפיד לעשות איזו מלאכה של בישול בחג לצורך שבת, ואפילו רק להניח סייר עם מים על הפלטה כדי לחמם אותם לשימוש בשבת קודש, כדי שלא להפסיק את מצוות עירוב תבשילין.

והורה מרן הג"ר "ש אל' יש זצ"ל, שאפילו מי שמתכוון לעשות ביום השחצטן, שמדאוריתיא לא אמרים שיש בו בישול אחר בישול ומדרבנן אסור לחממו בשבת, גם כזה סוג של בישול מספיק כדי לבורך על עירוב התבשילין בערב יום טוב, ואין צורך לחפש דوكא מלאכה האסורה מדאוריתיא בשבת.

הניח עירוב תבשילין בביתו ונסע להקביל פנוי רבו

מי שהניח עירוב תבשילין בביתו בערב יום טוב ונסע למקום אחר להתרוח בחג, אבל השair את בני ביתו בביתו, כגון חסידים הנוסעים לרבותיהם וכדו', ודאי מברכים על העירוב שעושים בביתם כי הוא לצורך בני הבית המחויבים בו, אבל בהגيعם למקום בו הם מתחארחים צרייכים להניח עוד עירוב בלבד ברכיה, ולכתהילה ראוי לקחת אותם חלק מהתבשיל שעשו עליו עירוב תבשילין בברכה בביתם, ויניחו אותושוב בלבד ברכיה במקום בו הם מתחארחים, ויטעמו ממנו בשבת.

הניח עירוב ואכלו ביום טוב

מי שהניח עירוב תבשילין כדת וכדין, אבל ארעה מקרה שאכלוهو בטיעות ביום טוב לפני שבישלו צרכי שבת, או שאבד או התקלקל

אותו שלא יוכל לבשל ביום טוב לצורך שבת, אפילו אם גודל העיר כיוון להוציא את כל אנשי העיר ידי חובתם. אכן, יש שתי דעתות בפוסקים מי נחשב לפושע. יש אומרים שאם שכח פעם אחת להפריש עירוב תבשילין, וכעבור שנים רבות שכח פעם נוספת, גם במקרה אופן נחسب לפושע וקנסו אותו שלא יוכל לבשל. ויש שהורו שرك אם שכח פעמיים בזאת אחר זה, אבל אם היה באمثال יום טוב בערב שבת וכיים מצוות עירוב תבשילין, די בכך כדי להסיר ממנו דין פושע, ואם ישכח אחר כך פעמיים נוספת, יכול שוב לסמוק על גודל העיר.

ולמעשה הורו פוסקי זמנינו שאי אפשר לקרוא פושע למי ששוכחה, כירבו הטראות וכו', ועל כן אפילו למי ששכח פעמיים בראצ' להניח עירוב תבשילין, מתיירים בדיעבד גדול לסמוק על גודל העיר, אבל חשוב לציין שגם מצוות עירוב תבשילין מצווה חביבה היא כפי שהבאנו בשם השל"ה ויש להזהר בה מאוד ולהיות זריזים להדר בה ולא לשוכח אותה חלילה.

הידורים השונים בעירוב תבשילין

'המשנה ברורה' כותב ב'ביאור הלכה' שמצווה מן המובהך לעשות עירוב תבשילין בתבשיל שה התבשיל במיוחד לכבוד שבת קודש. אבל אפשר לצאת ידי חובה מעיקר הדין גם בתבשיל שה התבשיל לצורך יום טוב, והוא רק מפרש ממנו מעט לצורך 'עירוב תבשילין'.

עיקר הצורך בתבשיל הוא 'לפפת בו את הפת', ולכן ראוי לקחת התבשיל שאוכלים עם פת, כגון בשר, דגים, ביצים וכדו'.

בשולחן ערוך נפסק שיש הידור לקחת דוקא חתיכת דג או בשר, אבל הבן איש חי אומר שמאחר ומأكلים אלו מתקלקלים מהר, עדיף להימנע מכך ויש לקחת ביצה שנשמרת טוב יותר לאורך זמן. אולם, בזמןינו שבעל בית יש מקרו והמאכלים משתמשים לימים מרובים, הורה מרן הג"ר ש ואזרן זצ"ל, שכך להחמיר בבשר ודג, אפילו לדעת הבן איש חי.

כמו כן יש הידור בלקיחת דוקא פת שלימה, ובפסח מצה שלמה. המנהג הוא לצרף את המצוה שהניחה לעירוב תבשילין בכל שלוש הסעודות ללחם משנה, ולא לבצעו אותה אלא בסעודה שלישית. כמו כן נהגו לאכול בשבת את התבשיל שהונח לעירוב תבשילין, אבל אין חיוב בדבר.

מי שאין מבסל בחג

הגמרה אומרת שיש מצווה על כל אחד לעשות עירוב תבשילין, הינו כל ראש משפחה, ולא נהגו שיעשה כל אחד מבני הבית. אכן, בניהם נשואים שמתחארחים אצל הורייהם, אם הם ישבנים בבית ההורים, פטורים מצוות עירוב תבשילין, אבל אם הם ישבנים בדירה נפרדת וגם מדליקים בה את נרות השבת, הורה מרן ה'שבט הלי' שיעשו עירוב תבשילין בלבד ברכיה.

מי שמכין את כל צרכי השבת מלפני החג ואין לו כל כוונה לבשל בחג לצורך שבת, יש בזזה דעתות חלוקות אם צריך לערב כדי שיוכלו להדליך נרות שבת בחג, ואם יש חובת עירוב גם על מי שאינו

קטניות, אסור להם לבשל ביום טוב נאכל עם קטניות, לצורך השבת לאחר הפסח.

לעומת זאת, גם הנוהגים שלא לאכול 'מצב שרואה' (גבערכט) בפסח, יכולים להכין מאכלים הכלולים מצה שרואה ביום טוב, כגון 'קנידליך' למרק, לצורך אכילתם בשבת לאחר הפסח.

הסבירא בזה, כפי שסבירא הר'מנחת יצחק', היא שקטניות לאשכנזים התקבלו כאיסור גמור ועל כן אין אפשר לומר 'הואיל ומכליע' ליה אורחים', כי אם יבואו אורחים לא יוכל בשום אופן לתת להם לאכול מהקטניות כל עוד לא יצא הפסח, ומוכחה שהוא מבשל מיום טוב בשבת, אך שהעירוב תבשילין לא עוזר לו זה ואסור.

עוד טעם אומר המנתה יצחק, שם יתעסק עם קטניות וכיין את התבשיל במחלך הפסח, הוא עלול להיכשל ולטועם מה התבשיל, טעם זה נכון גם למי שרוצה לבשל עוד מערב יום טוב קטניות, שאסורה לעשות זאת.

אבל אכילת מצה שרואה מותרת לדברי הכל, ואלו הנוהגים להימנע ממנה, אף על פי שנמנעים ממנה בכלל כוחם ומקפידים בה מאוד, הם עושים זאת רק מצד המנהג, מה גם שנותנים לכתהילה לקטניות לאכול מצה שרואה גם בקהילות המוחמירים בעניין זה, וכן נותנים לזקנים ולהולמים לכתהילה ולא כל פకפק לאכול מצה שרואה, ועל כן בהזאה אפשר לומר 'הואיל ומכליע' ליה אורחים', והעירוב תבשילין עוזר לו זה.

האם יש איסור מוקצה בקטניות בשבת לאחר הפסח?

עוד שאלת מעניינית שדנים בה האחרונים נוגעת לשאלת 'מוקצת' בקטניות, בשבת לאחר הפסח. אם אנו אומרים שאסור לבשל בקטניות, ביום טוב שביעי של פסח, יש להן דין מוקצת ואסור אפילו לגעת בהן כי הן לא ראויים לשום דבר בבטים של בני עדות אשכנז, ואם יש להן דין מוקצת ממש כל ההבין השימוש של צאת החג וכנית השבת שאחריו, האם נאמר בהן 'מגו דאתקצאי' בערב שבת בין השימושות לכולא יומא איתקצאי', יהיה אסור לגמר לכל ממש?

שאלת זו נcona גם לגבי כל חמץ, כמו צלחות וכוסות או סכו"ם וכדו' שבפסח אין ראים למלום ויש להם דין מוקצת ביום טוב, ובשבת

שאוחר הפסח אפשר אולי לומר שיש עליהם דין מוקצת. למעשה למעשה אמר הגרש"ז או ערבן זצ"ל שהמשנה ברורה פוסק שלאamus' מגו דאתקצאי' מחמת יום עבר, ואין בהם דין מוקצת ומותר להשתמש בקטניות המוכנות לאכילה, כמו טחינה או פיצוחים וכדו', אף על פי שאסור לבשל ולהכין קטניות מפסח לאחר הפסח. ויש פוסקים שהחמיירו בדבר, אבל בכלל אופן התירו אם הקטניות היו בבין השימושות בביתה של משפחה ספרדית, שאצלם לא נהגו איסור בקטניות ומיליא אין עליהם דין מוקצת, ואפשר להשתמש בהן לאחר מכן גם לאשכנזים שכן נהגו איסור בקטניות.

וכדו', מיעיקר הדין הוא איבד את היתר לבשל ביום טוב לצורך שבת, אבל נהוגים להקל בזה ולסמן על העירוב שהנich גדול העיר שמצויא את כל אנשי העיר ידי חותם, כי אין לך אונס גדול מזה.

זמן הבישול בשבת לכתהילה

הטעם שאמרו חז"ל שהורת לבשל מיום טוב בשבת, על ידי עירוב תבשילין, הוא 'הואיל ומכליע' אורחים'. כמובן שהוא מכין ביום טוב למקורה שיבאו אורחים רבים לבתו ביום טוב, ואם לא יבואו יישאר האוכל בשבת.

על כן ראוי לכתהילה לבשל את האוכל בשבת שעות אחדות לפני השבת, כדי שם יבואו אורחים ביום טוב תהיה אפשרות לחתת את האוכל לפניהם כשהוא כבר מוכן לאכילה.

אבל אם לא הספיקו אפילו סמוך לזמן הדלקת נרות כשרור שהאוכל לא יוכל להיות מוכן לכבוד אורחים אם יבואו במהלך יום טוב.

אילו מלאות מותרות על ידי עירוב תבשילין?

בעניין הזה יש סתיירה לכוארה במשנה ברורה, כשהלכות יום טוב הוא כותב שرك מה שעושים לצרכי סעודה מותר, ואין שום היתר במלאות שאין לצרכי הסעודה. ומайдן בהלכות שבת כותב המשנה ברורה 'שמי שרוצה לקפל את הבגד ביום טוב לכבוד השבת, מותר הדבר אם הניח עירוב תבשילין'.

בשו"ת 'באර משה' דעברצין, הוא מסביר את הסתיירהומיישב אותה, שבמלאות שאסורות מצד עצמן לא הותרה שום מלאכה רק מה שעשויה לצורך הבנת המזון, אבל במלאותشمיך עצמן מן מותרות ורק יש בעיה של 'מכין מיום טוב בשבת', הותרו כל המלאכות הללו אם הניח עירוב תבשילין.

חילוק זה מצוי מאד גם בהכנות נרות השבת, שmdl'יקים ביום טוב לכבוד שבת, וברוב הבטים שבבים וmdl'יקים את הנרות באוטן כosisות שהדליך בהן את נרות יום טוב. כל המלאכות האסורות מצד 'מכין', יהיו מותרות אם הניח עירוב תבשילין, וכמוון הדלקת הנר עצמה מותרת גם היא, אבל מלאות שהן אסורות מצד עצמן, כמו הפרדת ה'פתיל צף', זה מזה, שאסור משומן 'מוכה בפטיש', אסור לעשות את ביום טוב גם אם הניח עירוב תבשילין.

לגבוי פתיחת החור הקטן שיש בחלק הצף, והשחלת הפתיל בתוכו, הרורה 'השבט הלוי' זצ"ל שלכתהילה יש להכini' זאת מערב יום טוב, ובדיעד מותר לעשות זאת גם ביום טוב עצמו, אבל הפרדת 'המשושים' זה מזה, אם הם מוחברים, אסורה גם בדיעד, ויש למצוא פתרונות אחרים להדלקת הנר בלי להפריד אותו, או על ידי שימוש בפטילות מצמר גפן וכדו', באופן המותר.

המנעים מאכילת 'שרואה' יכולים לבשל 'קנידליך' בשבת?

האחרונים כתובים שבנו ארצות אשכנז שנагו איסור באכילת

הוא חשב קצת ולא התלהב מההצעה, עד שזרקתי בדרכך אגב, הצעה: "אני מכניס אותך למון שר התורה הגר"ח קנייבסקי, מספר לו שאתה השקעת כל ימי השובבי"ם בלימוד, ומבקש ממנו ברכה בשבילך! מה אתה אומר? הבחן התעורר ...

בחג המצות שבו מצווה אותנו התורה 'זהגדת לבן', אנחנו מבקשים להציג קצת לעולם ה'את פתח לו', ולבדק איך לוחכים את הבן שאינו יודע לשאול, והופכים אותו לאחד חכם' • חברי פרויקט 'גישמאק בלימוד' של ארנון 'אחיםנו', מספרים

הבולטים באחת היישבות גדולות הטובות ביותר במוגר החסידי. היה חסר רק הגפור שידליק את הלבהה הגדולה הזאת, ובחסדי' שמים הצלחנו למצוא את הגפור המתאים".

הרב פריימן מספר לנו סיפור נוסף, הסיפור קצר אבל המסר שלו רחב מני: "ישבתי בעבר עם קבוצה של בחורים בישיבה לא מאד בולטה, אפילו ישיבה קצרה. למדתי שם כמה ימים בשבוע, כל פעם עם בחור אחר, ועבדתי איתם לפי השיטה של 'גישמאק בלימוד', הכנסנו להם טעם בלימוד בסיעתה דשמיא.

"למרות זאת, לא ראיינו פירות... הבחורים לא תרוממו לגבהים, אף אחד מהם לא הפך להיות איש זהה מותCID עצום, הם קצת התחרבו ללימוד והיו מסוגלים ללמידה דר' גمرا אבל לא ראתה איש שני".

עצום שהתחולל באישיות שלהם.

"עברו כמה שנים, הם כולם כבר התחרתו ולא היה לי שום קשר איתם. בוקר אחד, באמצע השבוע, אני מקבל טלפון בשעה 07:30. על הקו אחד הבחורים הללו. הוא מספר לי שהם נפגשו כאן בביתר עלייה כמה חברים, הם כבר נשואים ב"ה כולם, והם יצאו לטויל משותף שהסתיים לקרות הבוקר, لكن הם החליטו להתפלל שחרית בביתר, לאכול ביחד ארוחת בוקר ולאחר מכן יתפזרו איש לבתו.

"ומה הם רוצחים ממוני? מאחר שהם נזכרו בלימוד איתי תוך כדי הטויל, והיות שהם יודעים שאני גר כאן בביתר עלייה, הם החליטו להציג לי

הושע ליבזון

'אני רוצה לספר לך על מקרה שהיה לי לפני כמה שנים עם בחור בישיבה קטנה', כך פותח פעיל תוכנית 'גישמאק' של 'אחיםנו' הרב אפרים פריימן. הבחן לא עניין אותו שום דבר מה לימוד. ראש טוב היה לו, כישרונו לא חסר, הכל בסדר גמור, רק דבר אחד חסר: השחק. לא מעוניין אותו למדוד גمرا, לא הלהה ולא שום דבר. הרבה יותר מעוניין אותו הדואט האחרון שעשו זמר פלוני עם זמר פלמוני, והאלבום החדש של זמר שלישי שעומד לראות או בימים הקרובים. הגיעו ימי השובבי"ם, באותו שנה הייתה זו שנה מעוברת 'שובבי"ם ת"ת', וכidue בעשייה היחסידות ימי השובבי"ם הם כמעט מקבילים לחודש אולול מבחינת אווירת הרצינות השוררת באוויר.

תפסתי את הבחן זהה ביום הראשון של השובבי"ם, ואמרת לי' אני רוצה לחתת לו ממשו שידרבן אותו להשקייע בשמונה השבועות הקרובים. שיבקש כל מה שהוא רוצה: אופניים, טיול לצפון, שבת במירון, מה אתה רוצה??? אני מארגן מימון ודואג לך, אבל אתה מתחייב ללמידה במרץ ולקבל למעלה מ-90 בכל המבחנים.

הוא חשב קצת ולא התלהב מההצעה, עד שזרקתי בדרכך אגב, חצי' בצחוך הצעה: "אני מכניס אותך למון שר התורה הגר"ח קנייבסקי, מספר לו שאתה השקעת כל ימי השובבי"ם בלימוד, ומבקש ממנו ברכה בשבילך! מה אתה אומר?"

הבחן התעורר... הוא בחר בהצעה הזאת. הוא לא רוצה טיול, לא שבת במירון, לא טישה בשמי הארץ. להיכנס למון רב' חיים קנייבסקי! זאת השאיפה שלו.

"מאותו רגע, הוא התחיל ללמידה בכזה מרצ', שהוא השאיר אבן לכל שאר הבחורים. הוא התעלם בלימוד במשך שבועות שבועות בצורה שלא תיאמן וקיבל בכל המבחנים ציון 100. אחרי ימי השובבי"ם ביקשתי מהנהלת 'אחיםנו' שישדרו את העניין, ואכן נתנו לנו להיכנס לרבי חיים בזמן מואוד נוח, סיפרתי לו על הבחן שהשקייע ולמד כדי לקבל ברכה מהרב, ורבינו הגר"ח צ"ל האיר לו פנים, ובירך אותו ברכה הגונה, ראו שהוא מאוד נהנה מכך שהבחן השקיע והתאמץ בלימוד. המבצע הסתיים, והבחן ההוא עוד לומד ולומד. היום הוא אחד הבחורים

"נולד לו אח ולבן היה הקצת רפואי...".

חברי החוץ מקבלים את ההסבר, ומחייבים שצריך קצת לעודד ולזרבון, אבל הצעיף הוא שבתוך שבועיים שלושה יהיה שיפור גדול. זה לא קרה... גם אחריו חדש וחודשים וחצי שנה, שלמה זלמן נשאר בחור חלש, לא מוחבר למקרה ולא מוחבר ללימודים בכלל.

עד שהמשגיח העלה הצעעה שאף אחד לא יכול היה לסרבל לה: "אולי נצמיד לו אברך? כולם מהנהנים, מה אפשר כבר להפסיד, הרי זה לא עולה לישיבה כספ', וגם לא להורי הבהיר, מדובר בשירות מיוחדת שנייתן על ידי 'פרויקט הגישמאק' של ארגון 'אחינו', זרוע החיזוק של דריש' בשיתוף עם הישיבה. בואו ננסה, במקרים קודמים היה שיפור מסוים, אולי גם עכשו זוה ייעוז..."

להבין את ההיגיון

"כשאני פגשתי את שלמה זלמן לראשונה", מספר לנו הרוב תפילינסקי, "פגשתי בחור עצוב... והוא היה חסר שמחת חיים. הבנתי שכבר ניסו לשולח אותו לאבחונים ובדיקות, אולי הוא בדיקאון אויל' זאת בעיה נפשית, אבל כל התשובות היו שליליות, הוא בחור בריא בנסיונו אין לו שום הפרעה מיוחדת, אף אחד לא מצא את הסיבה לירידה הזאת.

"אבל אצלנו בפרויקט הגישמאק יודעים לשים את האצבע על שורש הבעה, ושורש הבעה היה שהבחור לא רוגש טעם בלימוד. הוא מסוגל ללמידה, יש לו את כל הכלים והיכולות. חסר לו רק דבר אחד: גישמאק!!!

" מבחינתו, זה כמו להגיד לאיזה חדר סגור שבו יש ידיות שדריך לסובב. כל היום לסובב את הדידת. מה היא עשויה? מיצרת חשמל? תוחנת קמח? שואבת מים? הוא לא יודע. איזה טעם יש בעבודה כזאת? אותו הדבר מרגיש בחור שאין לו טעם בלימוד, הוא יכול לסובב את הדידת, יש לו את הכח הפיזי, אבל אין לו את הסיפוק וההנאה והחשק והרצון וההבנה למה זה חשוב.

"התחלתי לעשות אותו את אחד התרגילים הנפוצים שלנו. יש פה מחלוקת... מה עושים עם ממון המוטל בספק ולאף אחד אין ראייה, תגיד לי רבי שלמה זלמן הצדיק, אני רואה אותך עכשו עם ז肯 לבן, אתה ישב בבית דין ובאים לפניו שני בעלי דין, אחד טוען אם יש ספק, צריך לחלק את הכסף חצי חצי. השני נראה כמו אחד שיש לו שרירים מאוד מפותחים, טוען מה פתאום? אם הדיין לא יודע מה להחליט, שלא יחוליט, כל דלים גבר. איזה זכות יש לדין לחלק את הכסף לשניים אם הוא לא יודע למי זה שייר???

"יושב הדיין רבי שלמה זלמן, וצריך לקבל החלטה. מה הסברא שלו אומרת, יחלקו או כל דלים וברר??? "

"הוא אומר את דעתו, ואני מתלהב, אני מראה לו שזה בדיק מה שכתב בגמרה, למרות שיש עוד צד, אבל גם הצד שלו מופיע בגמרה. תראה מה זה, רואים שיש לך ראש של דין".

עכשו כשהוא לומד את הסוגיא, הוא חלק ממנה, יש לו צד, יש לו דעה בעניין, הוא חייב להגן על הצד שלו, ואחרי שהוא כבר בתוך העניינים אני מניח לו עוד מוקש קטן: "תגיד, אם זה באמת כל כך

להצטרף אליהם ללימוד, חצי שעה או שעה. הם פשוט מתגעגעים ללימוד אית'..."

"כמובן שהמחמאה הייתה מאד גדולה, ואני התאמצתי להתייצב בתוך זמן קצר. אני רוצה לומר לכם, לא דברנו, לא פטפטנו, לא השלכנו פערים ולא שאלנו 'מה נשמע'. כמו מיilot נימוס ומייד לאחר מכן התישבנו ללמידה, למדנו במשך שעה ולאחר מכן היציב בראון טעם המתוק של לימודי הגירה הם כבר רכשו. "וכל זה למה? כי את הטעם המתוק של לימודי הגירה הם כן יהודים הם לא יצאו ראי' ישיבות וגם לא אברכי' כולל, אבל הם כן יהודים יראי' דברים שיש להם חק ללמידה גמור, וזה רק בזכות זה שעבדו והתאמזו להחדיר להם את ה'גישמאק בלימוד'".

לשיחתנו מצטרף גם פעיל נוסף, הרב דוד תפילינסקי, והוא מספר לנו על הבחור שהגיע לידי. לבחור של נקרא לו שלמה זלמן, היה בחור ישיבה רגיל לכל דבר, לומד בשיעור ב' באחת הישיבות הטובות בירושלים, לא היה לו שום מאפיין שאינו משותף לרוב רובם של הבחורים בישיבה. הוא בחור חסידי, ראי' שמיים, נעימים הליכות, מידות טובות, ובנוסף התבגר בראש בראש בריא וכישרונו גבוה מהמצווע. בתחלת השנה הוא הגיע לישיבה כמו כולם, נרגש ומאושר. ברוך ה', הולכים ללמידה עוד שנה בישיבה, איזה יופי. תחת בית שחיו המסכת הנלמדת בישיבה, חדשה וubahika, ריח של דפוס עדין נודף מבין הדפים הרבים, והדק השחור שהדק הוכרע על גבי הכריכה האדומה, עדין נראה חדש, אף חוט לא התפורר, עדין לא צזו שריריות על הכריכה או קמטים בראש הדפים.

שלמה זלמן התישב על יד הגمراה, לצד החברותא החדש שלו, והשנאים שקוו בלימוד: "ארבעה אבות נזקין", "לא הרי השור כשרי המבעה...". נפלא מאוד!!!

גם למחורת נמשכת התרgesות, ביום השלישי היא קצת מתחילה להתפוגג ואחרי שביקעו וברוך ה' גם מצליח בלימודו. המגיד ששיעור עם הזרים, הוא לומד ומשקייע וברוך ה' גם מצליח בלימודו. המגיד ששיעור מרווחה, המשגיח לא יודע להציג עליון מילה אחת רעה, וראש הישיבה אפילו צובט בלחיו ומספר לו שהוא קיבל עליון ד"שים מאוד מיוחדים... גם בתחלתו של זלמן החורף מגיע שלמה זלמן נרגש ומאושר. הגمراה כבר לא כל כך חדשה, אבל תחושת ההתחדשות קיימת בה החלט. אלא שהפעם התחושה הזאת מותפוגגת לה הרבה יותר ממהר, וכעבור שבוע הוא מוצא את עצמו בויה בגمراה בחוסר מעש, ממהר להתעשת ושב להגות בה בכל המרצ', עד שעוברת רב שעה נספתה... .

חודש אחריו תחילת השנה, שלמה זלמן כבר לא מסוגל לפתח את הגمراה. "בשביל מה אני פותח", הוא שואל את עצמו, "ممילא אני לא עומד ללמידה שום"? .

המגיד ששיעור שם לב, אחרי ישיבה כבר מעדכן את המשגיח, אחרי חדש גם ראש הישיבה כבר הובא בסוד העניינים, ובישיבת הצעות הבאה, מעלים את שלמה זלמן על השולחן, והניתוח מתחילה. "היתה להם שמחה בבית", מסביר המגיד ששיעור של אחר הצהרים,

יש בחורים רבים שהורגלו לומר מושגים בלי להבין מה הם אומרים... "אם ליה בדרכה מיניה" למה בעצם? כי בגלל שהוא מקבל עונש חמוץ אנחנו מושתרים לו על העונש הקל? סוג של רחמןות על המסקן הזה? או שהז גזירת הכתוב ואין בזה הגיון?

לא מצליח, או שהוא לא רוצה ללמידה, יש לוזה סיבה. אנחנו צריכים
לאתר אותה.

"לפעמים זה עניין של ריכוז, לפעמים קושי בקראה, בחלק מהמקרים זה חוסר מוטיבציה כי הבוחר לא הבין אף פעם למה כל חשוב ללמידה מה דין הטלית ששנאים אוחזים וכל אחד טוען 'חציה של'. הוא בכלל לא צריך טלית, וגם אם הוא 'צטרך' הוא יקנה בחנות,

מה פתאום לבוש טלית שהוא מצא ברחוב? הוא שנורדר???
לא כל בחור מסוגל לבטל את הקושי או התמייהה שלו. לפעמים הוא לא מודע בכלל למה שהוא מרגיש, כי זה נמצא אצלו כבר הרבה מאוד זמן, ואין פה איזו תמייהה חדשה שמציקה לו כרגע. הוא בבחינה של 'אינו יודע לשאול'. צרכים לעשות את פתח לו, לחת

לו להבין מה מציק לו וرك לאחר מכך אפשר לפטור את הבעה".
"לסיקום", הוא אומר, "הדרך לקבל גישמאק בלימוד, עוברת

בשלושה ערוצים קרובים, אך שונים:
"הדרך השרה והמכוררת זו חסור הבנה וחיבור לסבירא לטיעונים

ולמסקנא.... זו הדוגמא שהרב תפילנסקי מספר עליה.
"יש את העורך השני שכמו בספר שמספר הרב פרײַמן וכמו הסיפור שאני סיַפְּרָתִי, הדgesch הוא על סיַפְּוק, כלומר חוויה, זה שונות מהבנה אמיתית של תוכן הלימוד, אבל זה מאד מדרבן, ורואים את פירוט ההצלחה של הגישה הזה ממש באופן יומיומי".

"יש את הדרך השלישית שהכל כולל בה. בסופו של דבר זה מחייב המיציאות, וזה הפן העמוק והרוחני של לימוד התורה, כמו שידוע על בעל התניא שכאשר היה נדרש שימושיו יגיש לו ספר 'שולחן ערוך', מהארון היה מבקש לחת לאות 'רצון העליון'. ככה הוא ח' את זה, זו הייתה ההסתכלות שלו, מה זה שולחן ערוך? זה הרצון של הקב"ה!
גם אם הבוחר עדין לא יחש את זה בעצמותיו עכשי, הוא לפחות מרגיל את עצמו לחשב בצורה האמיתית הוא-ב-100 החמש שנותרו לו לחיות, ובהמשך הוא גם יגיע לדרגה הזאת ויחיה על פיה".

פשוט שמדובר בספק חולקין, מהו הסברא לנמר כל דלים גבר?
"עכשו כבר בלבתי אותו למורי, הוא צריך להתחיל למצוא הסבר
הגיוני לדעה ההפוכה מדעתו, וכשהוא מצליח למצוא הסבר, הוא צריך גם לבדוק אם הוא עדיין מחזיק בדעה שב החזק בתיה או שהוא בעצם מתחילה לפפק בה..."

"לא רק זה, אלא שגם היתי צריך להשביר לו כל מושג של מדרן בוגר. יש בחורים רבים שהורגלו לומר מושגים בלי להבין מה הם אומרים... "אם ליה בדרכה מיניה" למה בעצם? כי בגלל שהוא מקבל עונש חמוץ אנחנו מוואתרים לו על העונש הקל? סוג של רחמןות על המסקן הזה? או שהז גזירת הכתוב ואין בזה הגיון? אם הבוחר יבין בדיק, לא רק את הדין, אלא גם את העיקרון שמסתתר מתחת לאותה הלהקה, יהיה לו הרבה יותר נחמד ונעים ומתוק 'גישמאק' ללמידה את הסוגיא".

"אחרי כמה חודשים, סיפר לי שלמה זלמן שלפעמים הוא חשב לעצמו, תוך כדי הליכה ברחוב או בכל מקום אחר, מה היגיון בדעה פלונית בוגר, אני רוצה להבין את הגיון של שני הצדדים בחלוקת. הוא עשה את זה פשוט כי זה נחמד לו ונעים לו לחוש בלמידה בצורה הזאת!"

"עם שלמה זלמן זה עבד, ואני יכול לומר בפה מלא שה עבד לא רק אליו אלא גם עם בחורים רבים אחרים".

הרב אפרים פרײַמן, מוסיף: "האמת שהז מאד אינדיבידואלי", הוא אומר, במרקחה הזה שעליו מספר הרב תפילנסקי, הבעה הייתה בחיבור להבנה ולהגיון של הדברים, וברגע שפתחנו את הבעה, הבוחר התהבר ל'ימוד בצורה נפלאה".

"אבל חלק מהמקרים הם שונים לחלוtin. לפעמים זה עניין של דחיפה אחת הוגנה שהבחור זוקק לה, והרמתו אותו לכל החיים".

לאחר את הקושי

רכז הפעילים ב'פרויקט הגישמאק', הרב מאיר קראס'אנסקי, משלים את דבריהם של חברי הרב פרײַמן והרב תפילנסקי: "יש הרבה טכניקות שמצוות מוטיבציה. ברכה מגודל הדור זאת אופציה נהדרת, אבל לא תמיד היא ישימה".

"אני יכול לספר על בחור אחד שהיה צריך זריקת מוטיבציה רצינית, ואני הצלחת לי לגרום לו איכשהו להסכים לסייע מסכת עד פורים, ובבית בסעודת הפורים הוא יעשה את הסיום".

"למדתי אותו מסכת מגילה, לא דקדקתי אותו על הבנה מלאה של הכל, העיקר היה להגיע לסיום אחריו שהוא למד את המסכת בצורה סבירה ביחס לכולותיו, במקביל ההורם שלו עודכנו שהוא עומד לסייע מסכת, וכל הפורים שלהם נוע סביב זה, התרגשות בבית היהת גדולה כי ההורם שלו כבר לא ציפו ממנה לשום דבר".

הבחור חזר אחרי פורים כל כך מאושר, עם זהה חשק מיוחד להמשיך וללמידה, כי הוא גם הרגיש את הטעם המתוק של סיום מסכת, וגם ראה את השמחה העצומה שהמשפיע על ההורם שלו. "החכמה היא למצוא את הבעה". צריך לצאת מנקודת הנחה שכל בחור אמר לרצות ללמידה גمرا וgam גם להצלחה בכך. אם הוא

בעוד אנו ממתינים תוך חרפת רעב וצמאן גדול, קם אחד החברים ואמר:
"אני חשב שצרייך להמתין לסוף התור, ורק אז נעלמה לרכבת..." אנחנו,
הבריוו, סברנו שנטרפה דעתו עליו, אנחנו ממתינים לרגע בו יקחו אותנו
מכאן, והוא אומר שצרייך להמתין לסוף התור....?!"

מחנה ריכוז לשיבת פוניבז' ולסיפור אמונה למרון ה'חzon איש' ז"ע

רב ישראל לישע

"כשליווה אותנו אל הדلت אמר לי ה'חzon איש': 'כתב לא אמות כי אהיה ואספר מעשי קה', כי פירושו 'כאשר' והביאור: כאשר תחיה, בספר מעשי קה, עליך בספר לעולם את סיפורך כדי לחזק האמונה!'"

"וכך תמיד כאשר באתי אליו עם שאלה בהלכה, היה דוחק בי בספר לו קודם סיפורים מהמחנה, והיה מתעניין כיצד הצלחנו לשמור שם תורה ומצוות, והיה בולע בשקייה כל פרט ופרט..."

הבה נתאר לעצמנו שמייד שנה נזכן לאיירוע מדרשים ומיחיד במינו, סביר שלוחנות ערוכים בפאר והדר, כשלعالין מוגשות מנות גורמה מפוארות, ותומות רבת kali נגינה זומרם עולמים מלאים את האירע המלכותי... אלא שהתקנית באירוע הנוצץ אינה משתנית משנה לשנה, כל שנה אותן נואמים שנושאים אותה אותו נאום, וגם השירים והיצירות שנגננים שם זהים בכל שנה, שום דבר אינו משתנה, לא האוכל, לא הדרשות ולא השירים..."

בטוח שהקהל צבע ברגלים...! הרי אין ספק שגם השנה אחת לא יבוא השנה הבאה, وكل וחומר שלא השנה השלישי...!

ובכל זאת, בליל הסדר אנחנו מצווים בספר את אותן סיפור מוכר וידוע, שנה אחר שנה, ותמיד אותו מספר סביר אותן תפירת, מצחה ומרור... מעולם לא נשמע ליד אומר לאביו בליל הסדר: "אבא! אני

לא אמות כי אהיה ואספר מעשי קה (להלן)
וכך המרפה בספר ביצאת מצרים הר' ז'ה משבח... (гадה של פסח)

"הגעת' ארצתה" - סיפור הר' שלמה ר'יכנברג זצ"ל - "לאחר ששחתי במחנה ריכוז, בתמוז תש"ה, והעבירו אותו לקיבוץ 'חפץ חיים', אולם עז חפצ' למד בישיבה...
 פנית' למזכירות הקיבוץ, והם הציעו לי שתי ישיבות, 'פוניבז' ו'קול תורה'. נסעה לבני ברק ונכנסתי לשיבת פוניבז', פגשתי שם אדם שאל אותו: "את מי אתה מחקש?", "את הר' מפוניבז'..." ענית' "זה אני..." ענה "ומה רצונך...?", התרגשתי מאד וענית': "אני חפץ מאוד למד בישיבה..."

הוא התעניין בעבר' וספרתי לו את קורות ח' במחנה. הוא התפלא מאוד: "אתה היה במחנה...? היכן למדת לפני המלחנה...?", "בישיבת יציג ליד בודפשט" - ענית', "האם אתה זכר משהו ממה שלמדת?" - שאל אותי הרב. נבהלה, הבנתי שהוא רוצה לבחון אותי, ואמרותי: "שהרב ישאל שאלה, נראה אם אני זכר..." "אייזו מסכת למדתם?" שאל, "חולין" השבתי, "התוכל לומר לי מחלוקת בין רשי' ותוס' במסכת זו?" שאל הרב, ומיד נזכרתי בחלוקת רשי' ותוס' לגבי 'הינו רבותיה' בדף מא' ע"ב.

"לאחר שסימתי לבאר את המחלוקת, חיבקי הרב מפוניבז', נשק על מצח', ונטל אותו בזרועו ואמר: "בא עימי..." וכך שבח אותו איתו עד שהגענו לבית חד קומתי, הלא הוא ביתו של מרנא ה'חzon איש' ז"ע.

"הר' כהנמן פתח את הדלת וזעק בהתרgesות: "הר' פגשתי יلد מחנה ריכוז ושאלתיו אם יודע מחלוקת בין רשי' לתוס' וידע היטיב...". הר' המשיך ומלמל בהתפעלות: "גדלות התורה... גדלות התורה..." וויסיף: "אם מחנה ריכוז לא הצליח להסביר מיהודי את לימוד התורה, בודאי שזכר התורה לא ישכח לנצח..."

"לאחר שהרב נרגע קמעא, הורה לי לשבת ולשוחח עם ה'חzon איש' ז"ע. הוא התעניין רבות>Aboutן ח'ינו במחנה, ונאנח עמווקות לשמע סיפוריו, כעבור שעתיים של סיפורים, אמר לי ה'חzon איש': "זה בינת...' והוא פתח פניך מתי שתרצה... אך בקשה לי אליך, עלייך לפרש את כל מה שקרה איתך, כדי לחזק את האמונה בבורא תברך..."

משנרגע מעט, הרמתה את פישת הבד שנקראה 'שמייה' וgilithi בראש המיטה שקיית קטיפה אדומה, רקומה, מעשה ידי אמי ע"ה, "זה כל מה שיש לי יותר ממן..."

בכך נעבור על איסור פחות חמור....!" מוחשבות אלו עוברות במוחו של חבר, שבא מבית פשוט, ובמצב חולה נורא זהה...

עוד סיפר הר"ד שלמה זצ"ל: "במבחן 'ברגן בלז' התגورو כ-2001 איש בשורות שורות של איצטבות, כל שורה התנסה לגובה חמיש קומות. חמוש איצטבות זו מעל זו, אח' מרדכי ואנכי הצלחנו למצוא משכן בקומה העליונה, הנוחה יותר למגורים, ובתנאי מחתרת, הקומה העליונה גם נוחה יותר ללימוד ולתפילה.

"כל הדרכ נשתי עמי את זוג התפילין, תוך הקפדה מיוחדת שלא להחמי' יום ללא הנחתם, וכך הינו משבכים מדי' יום טרם השעה

6:30 - שעת המופקד, ומתפללים שחרית, לעיתם אף במנין!!" לאחר התפילה, שנסכה בנו כוחות ממשן היום, הינו יוצאים למופקד, עומדים בכפור של מינוס עשרים מעלות ואף למטה מזו, ומחכים משך כמה שעות לאחד המפקדים שיואיל בטובו לממש את מטרת עמידתו ולפקוד אותו, כשלבסוף הגיע המפקד, היה טועה בספרתו פעמיים, ורק כאשר הינו על קפהון, חדל מספירותו ושלחנו לעבודת היום.

"כך התנהלה שגרת יומנו, כשמי' פעם מצטרפים יהודים נוספים לתפילת הבוקר ולהנחת התפילין. באיצטבה שמולי, שכוב כבוד יהוד' מבוגר בן 45 מוציאי הונגריה, אדם מלוד, אך לא ידע דבר וחצי דבר מיהדות, פרט לתיבת 'יהוד' בתעודת הזהות שלו. הוא היה סגור ומוכנס בתוך עצמו ולא היה לשכני שיג ושיח עמו.

"בוקר שגרתי אחד השכמתי קומ לעבודת יומי והתישבתי במיטה במרתה להנחת תפילין, לפתע התישב גם שכני המבוגר, הביט בי ופתח בצעקות וקריאות גנאי נשמעות למרחוק, בדמיית טרם שחר. הייתה המום וניסיתי לשאול אותו בעדינות על מה ולמה יצא צפוף? אך הלה המשיך בצעקותיו: "וכי אין ידע מה קרה...? אני צריך לספר לך...? אתה יודעיפה מאי מה עשית לך! אתה לא מתבישי...?! ואנכי יושב ומביט בו, ואני מבין בשל מה הסער הזה...".

המשך בעמוד 29

כבר מכיר את ספרו יצאת מצרים... ספר סיפור אחר בבקשתה...!" כפי שתכתב מפורשות בהגדה: "ואיפלו כולנו חכמים כולנו נבונים

כולנו יודעים את התורה מצוה علينا בספר ביצאת מצרים...".

סיפור יצאת מצרים, המsofar מאב לבנו ומסב לנכדו, הוא יסוד איתן ביסודות האמונה, אמונהנו בבורא יתברך אינה חיה וניזונה מomidع ואינפומציה, מראיות והוכחות. בשונה מכל האמונה הטפלות, אמונה המאמינים בבורא ית' אינה מתחזקת ממועד ראייה והוכחה שהוא ברא את העולם. הקב"ה הראה את כוחו פעם אחת במצרים לעניי כל ישראל, שהוא ית' ברא ומנהיג את העולם, ומאו

אותו סיפור, כמו שהוא, עובר מדור לדור, והוא יסוד האמונה...

זו הסיבה שעילנו בספר אותו סיפור בכל שנה מחדש, כי הספר מחייב את הדברים בלב המספר ומילא גם בלב השומע, וכך היא צורת העברת האמונה, לא ראיות והוכחות, אלא להחיות את סיפור

האמונה לדור הבא...

הסבא מקלם ו"יע אומר שבכל שנה, עם ריבוי שכלו של אדם, יכול אותו סיפור להתפס בעיני בצדקה רחבה וחכמה יותר, אך בתנאי שאכן נחיה את הדברים לפ' רוב שכלו והשגתינו, ולא ישארו חוקוקים בלבנו כפי ששמענו אותם בפעם הראשונה...".

הרי את עיקר סיפור האמונה שמענו כבר בילדותנו, בראית העולם, יציאת מצרים, קריית ים סוף, מתן תורה ועוד, אם לא נספר אותם שוב ושוב, בכל שנה ונהיה זאת בלבנו, הרי לנצח נבייהם לפ' מייעוט שכלו, כפי שהיא לנו בגל' ששמענו אותם לראשונה, כאשר הינו ילדים בני שלוש ובני חמש. لكن, איפלו כולנו חכמים כולנו נבונים מצוה علينا בספר בכל שנה ונהיה, כדי שנחיה את האמונה לפי רוב שכלו והשגת הבנתינו המתפתחים מיד' שנה...

כנראה שגם גם הסיבה שמרן הח'זון איש' ביקש תכמיד מהר"ד שלמה ריינברג זצ"ל לשמו עוד ועוד סיפור אמונה, וכך אמר לו שזו צוואת ח'יו לאחר שניצל מן התופת, 'לא אמות כי אהיה...' כי לא ההוכחה והראיה מזינים את אמונה ישראל, אלא הספר שוב ושוב,

הוא אשר מחייב את האמונה בלב המספר והשומע...

אף אנו נלק' בדרכיו ונספר עוד מסיפור הר"ד שלמה ריינברג זצ"ל על שמירת המצוות במחנה, כפי ששספרו למרן הח'זון איש' ז"ע ומוספרים בספר 'מעשה איש'...

"יום אחד לא יצאנו לעבודה" - מספר הר"ד שלמה זצ"ל - "היכנו לדכבה, התישבנו על האדמה וכל מספר שעות היהת מגיעה ורכבת וлокחת עמה קבוצה. ישבנו שם שלושה חברים מתוקפת לימודנו בעיר וייצן בישיבתו של רב חיים אלתר ברקוביץ זצ"ל, ובעוד אנו מומתניים תוך חרפת רעב וצמאון גדול, קם אחד החברים ואמר: "אני

חוש שצורך להמתין לסוף התור, ורק אז נעלה לדכבה..."

"אנחנו, חברי, סבכנו שנטרפה דעתו עלי', אנחנו ממתינים לרגע בו יקחו אותנו מכאן, והוא אומר שצורך להמתין לסוף התור....? אלא שהוא חבר הסביר לנו את עמדתו: "אני יושב כאן וחוشب, הרי היום חג שמייני עצרת... עדיף לישוע ברכבת מחר, י"ט שני של גליות,

"וכך הייתה כל השבוע מסתובב, אם הייתה שם לב לאיזה עניין ספציפי של אחד הילדים שלו שצורך להשפיע עליו לטובה בעניין זהה, הייתה מתחשף סיפורו מטהים, וכן על זה הדרך. אבל יש דברים שתמיד צריך לטעוף: אמונה, ביטחון, חובת התפילה ועוד ועוד.

צריכים להשקיע בהזאה את כל הנשמה, להניא את הילדים.

"ומדוע דזוקא על די סיורים? כי אף אחד לא אהב שמטיפים לו מוסר, אבל כולם אוהבים לשמעו סיורים. אם המוסר נכון בזורה של סיפור, הרווחנו שאנחנו גם אומרים ליד מוסר, ברמזה ובעקיפין, ולא רק שהילד לא אוטם את אוזניו ממשמעו, אלא שהוא מבקש שנמשיך לחתה לו מוסר... הפלא ופלא!!!

"ולכן כל אבא לילדים שרצו לקיים את מצוות 'והגדת לבן' בהידור, צריך להיות עסוק עם זה כבר מפורים. לחתה איזו הגדה המושכת את לבו, לעין בה, ללמידה פירושים שונים, להפוך סיורים מתאים, ולבואليل הסדר כשהוא מוכן. כמובן שצרכים הרבה חכמה לדעת מתי לספר סיפור ואיך בספר, אם ילדים אין סבלנות לשמעו כי הם רעים וכדו', לאחרו חנו כלום, וככל עוד יעשה בדעתו, יהיה קיום של מצוות 'והגדת לבן', בהידור! כי הרי התורה עצמה אומרת לנו שיש ארבעה סוג בניים, וצריך לקיים את מצוות 'והגדת' עם כל ילד בזורה שונה ומותאמת אליו. גם אם האבאchein סיורים מכאן ועד אמריקה, עדיף לא לספר אותם, אם הילדים שלו שואלים אותו שאלות בכיוון אחר ממה שהוא תכנן. הרי העיקר זה לענות ליד על השאלות שהוא שואל, זה התכליות של 'והגדת לבן', כפי שנראה על זה בהמשך בס"ד".

למד אמונה!!!

"אחד הדברים שחביבים לדבר עליהם בפסח, זה נושא האמונה בברוא עולם והבטיחון בו", אומר הגראג שליט"א. "אני רוצה לספר לכם סיפור שימוש בדידי הוא עובדא: פעם בא אליו אברך כולל תלמיד חכם וירא שמים, וספר לי שניים מבניו הלכו בדרכיהם אחרות רח'ל. הם יצאו לא כמו שהוא חינך אותם. הם לא הולכים בדרכו, וזאת בלשון המעטה. הוא השיח לבו בפני ואמר לי שהוא לא יודע איפה הוא טעה, מה הוא עשה לא נכנע שכך גדלו בניו. הוא הרי חינך אותם כראוי מגיל קטן, הקפיד ללמידה אתם כל שבוע ולהזoor אתם מה שלמדו בחידר וכו', איפה הוא טעה.

"שאלתי אותו, יהוד' יקר, כמה פעמים דיברת בבית על אמונה? כמה פעמים סיירת לילדים שלך סיפור של השגחה פרטית? אה? כמה?? מה אתה חושב שאמונה זה משחו שmagiyu כהה מהוואיר? צרכים לעבוד על זה ולטוף את זה. זה לא קורה מעצמו. צרכים להחדיר בילדים אמונה, זה חייב להיות משחו שעובדים עליו ומהאמצעים למשמעותם.

"שמעתי פעם מנכד של רבינו חזקאל לוינשטיין זצ"ל, שהוא שמע מאמא שלו, הבית של רבינו חזק'ל, שבילדותם אבא שלהם היה עשו להם מבצע. כל מי שמספר סיפור של השגחה פרטית שאירע באותו היום או ביום האחרון, היה מקבל נקודה, או מطبع קטנה,

בהגדה, אבל הוא לא מרגיש שמה או געגוע או כיסופין לבורא עולם. שום דבר. אמרתי לו שיפתח בבקשתו שער הכוונות של הארי הקדוש, וימלמד קצת את הכוונות של ליל הסדר.

"השיב לי אותו יהודי, כבוד הרב, אני לא מבין כלום בקבלה, אני אלמד שער הכוונות? אני לא אבין שום דבר. אין לי שמי של מושג

אין לפענה אפילו את הראשי תיבות שמופיעים שם..."

"אמרתי לו, אולי לא תבין כלום, אבל לפחות תבין שכשאתה מחזיק את הגביע ביד, אתה מנענע את העולמות העליונים. כשאתה שותה יין בהסיבה, אתה מחולל פעולות נשבות בשמיים. המילים שאתה מוציא מהפה שלך, עושות ריש עזום. את זה אתה כן תבין, ואחרי

תשבין את זה, אני בטוח שהليل הסדר שלך יראה אחרת! "כמובן שכל המצוות של ליל הסדר הן קדשות ונשבות מאוד ואין לנו השגה בהן, אבל אין חולק על כך שהמצוות היכי מיוחדת והיכי חשובה שאנחנו צרכים לקיים בלילה הסדר זו מצוות 'והגדת לבן'." התורה חוזרת עליה כמה וכמה פעמים, נגד ארבעה בניים, ומסבירה לנו לבדוק איך צריך להסביר לבן החכם ובן הרשע וכו' וכו'."

"זאת מצוות קדושה ונשגבת, אבל יותר מכל היא גם מצוות שאפשר לך קיים אותה כראוי בלי להתכוון מבעוד מועד."

להתכוון עם סיורים!

"אני רוצה לומר לכם", ממשיך הגה"ץ שליט"א את שטף דבריו, "שברווקה', זכית להסתובב אצל אנשי ירושלים של מעלה, צדיקים וקדושים. התהננתי על ברכיינו של אחד מגדולי הדור,ABA מריא בעל המעדני השולחן זצ"ל.

"שמעתי הרבה מאד סיורים מעוניינים. ברבות השנים חיבורתי את ספרי 'טיב המעשיות' מהסיפורים הללו. אין שם אפילו סיפור אחד שקרואתי באיזשהו ספר, את כל הסיפורים הללו שמעתי במו אוזני מאנשי מעלה, זקני ירושלים וכו'."

"ובכל זאת, בשנים שהיו לי ילדים צעירים בבית, הייתה משקייע בחשבה רבה וחיפוש אחר חיפוש, כדי לספר להם סיפורים בשולחן השבת. לא הסתפקתי בזה שאני מכיר הרבה סיפורים, תמיד הייתה עשויה חשבונות שלמיםizia סיפור ספר."

"אתם יודעים ממתי הייתה מתחילה להתכוון ולהפוך סיור ללילה שבת? לא ביום שישי אחר הצהרים, וגם לא ביום חמישי בבוקר. כבר בכווצאי שבת, מיד אחרי הבדלה, הראש שלו כבר היה תפוס בחלקו בחיפוש אחריו הסיפורים הבאים שאספר לילדים שלו בסעודות של השבת הקרובה.

"ולמה באמת? כי כל החינוך של הילדים מונח שם, בסיפורים שאנחנו מספרים להם. בכלל זה 'טיב המעשיות' לא הסתפקתי רק בכחיתות הסיפורים, אלא גם עשית' מפתח'. כדי שיכשאבו רואה שהבן שלו יש לו חיללה מידת אלכזריות, שהוא יכול לספר לו סיפור מותאם שיגנה בעינו את האכזריות ויגרום לו לרצות להיפטר מהמידה הזאת. אם האבא מרגיש שאחד מבניו נוטה לרעותנות, צריך לספר סיפור בהתאם... לכן צריך שיהיה מפתח לספרים המעשיות הללו.

ווארטיטים ומשלימים וסיפוריים ומגליה את המצאות ומכסה אותן, ושותה כוסותה בהסבירה. ואוכל מaza ומרור וח:right;ורותה....

"דבר אחד הוא שוכח לעשות... לענות להם תשובה. שאלו אותו שאלה, למה כולנו מסובין? למה אנחנו מטבילים שני פעמים, מה עניינית? אתה מתיש את הילד בAGEDOT חז"ל במורה גדור זה גילוי

שכינה, ואת לחצנו זו הדחק... אבל איפה התשובה לשאלת???"
בדרך המוסר מתרצים בשם רבינו חיים בריסקר זצ"ל, שלא על כל
שאלת יש תשובה. לפעמים אנחנו נשארים עם שאלה וזה גם בסדר.
מקושיא לא מתיים... יהודי צריך להאמין גם כשהוא לא יודע את
ההשורה ולא מרינו הREL עד הסוף.

"זה הסבר יפה על דרך המוסר, אבל עם פנימי מוסר לא מקיימים
מצוות 'והגדת'. איפה התשובה?"

"אמר רבי זונדל זצ"ל שצריך לשים לב זהה, שהתרירוץ לשאלות הוא עבדים הינו לפרטם במצרים, וויצאינו ה' אלוקינו ממש" וצידן להוסיף ולהסביר ליד בשפה שהוא מבן וברמה שתתקבל על דעתו, ולכן, בಗל' שעבדים הינו והקב"ה הוציאנו ממש, וציווה לנו לענות על השאלות שלך צדיק של' שאתה שואל עכשוי בלילה הסדר, בಗל' זה עשית' דברים שונים וטיבלת' כרפס במילח, בಗל' זה הקדוש ברוך הוא אמר לנו לאכול רק מצה הלילה זהה, בಗל' זה אנחנו מסובין, כדי שאתה תשאל את השאלות האלו, כל הכבוד לך ששאלת!!! ואחרי ששאלת אני יכול לומר לך שהיינו עבדים ואלו לא הוציאנו הקב"ה ממש, הרי אנו ובנינו וכו', משועבדים הינו לפרעה עד היום הזה..."

"זה עיקר ההגדה!!! שלושת הדברים הללו שאומרים בקטע הראשון: "עבדים היינו!!!", "ויזאנו ה' אלוקינו..." ו... "אפילו כולנו חכמים... מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים".

בקיום מצוות 'והגדת' בהידור כתה וצדין.

"אבל יש לנו עוד המשך חשוב מאוד", משלים הגר"ג שליט"א את דבריו, "צריכים לזכור ולהזכיר בילדים גם את ההבנה, מההוציאינו הקב"ה ממצאים??? למה?! כדי שניהה עבדים לקב"ה! אנחנו לא עבדי פרעה, רק בגלל שאנו עבדיו של הקב"ה. אין רבי זונDEL קרויזר היה אומר: "למה הוציא אותנו הקב"ה ממצאים? כדי שנאכל פיציה??? כדי שנשתה קולה? בשביב זה הוא הוציא אותנו??? חס וחלילה. צאנו ממצאים כי "בஹציאך את העם ממצרים תעבוד את האלוקים על ההר הזה", זה התכליות של יציאת מצרים, וצריכים לזכור את זה ולדבר על זה בלילה סדר, שעוסק כל כלו ביציאת מצרים

"והקב"ה ייעזר שנזכה כולם יחדיו לגאולה השלמה בmaharha, שנהיה עבדי הקב"ה ולא עבדיבשר ודם, ובillet הסדר, נקיים "כאן הבן שואל" ונבקש מלפני בורא עולמיים על כל צרכינו ועל הגאולה השלמה, וכן שאנחנו עונים לילדיים שלנו על השאלה, כפי שציווה הקב"ה בעצמו 'והגדת לבן', כך ענה גם הקב"ה לשאלות שלנו ויגאלנו בחסד וברחמים בmaharha".

או איזה פרס וכדו'. הילדים היו עוסקים כל הזמן בבדיקה מסביב ולמצוא השגחה פרטית. אין לנו הרבה ברירות, אם לא חנן את הילדים, הם לא יהיו מוחונכים!

ילד עם זקן לבן

במשך 24 שנים זכית בזכות נפלאה ועוצמה, שABI מורי רב אלופי ומיזדי עלי הגאון בעל המעדני השולחן היה מתארח אצלנו בליל הסדר, ואכתי לשאול אותו את הקושיות, יכאנ הבן שואל'. בבהדים רבים יש מעין בושא שהילדים מתבוננים לשאול את אבא, כי הרי מה נשתנה זה עסק לילדים קטנים... חיליה וחיליה מלחשוב כן.

"כשאבי התברג והזדקן, והיה קשה לו לצאת מהבית, הייתה מזמין אנשים לביתי והינו מתפללים ברוב עם בתוך הבית שלי. באו הרבה אנשים והיה מנני גדול מאוד ב"ה.

"בהתפסקה שבין מנהה למעריב, הייתה מסתובב בין הכהל, תפסתי בידי את הזקן שלו, שכבר היו יותר מכמה שערות שיבתא, ואמרתי' בניגון מיוחד לכל הנוכחים, ובמיוחד לילדיים: "ילדים יקרים, ילדים חביבים, אתם רואים את הזקן הזה? אתם רואים שיש לי כבר זקן לבן???? אתם יודעים מהו אני הולך לעשות היום??? היום אני אשכ על יד אבא שלי, בלילה הסדר, ואני אשאל אותו בקול מתחנן: אבא קיר, טאטע לעבן, אני רוצה לשאול אותך שאלות. יש לי ארבע שאלות שאני רוצה לשאול, ואני מבקש שתענה לי עלייהן בבקשתה. מה נשתנה הלילה זהה מכל הלילות, שככל הלילות אנו אוכלים חמץ ומצה, הלילה הזה כולו מצה. טיערעד טאטע, אבא קיר, תסביר לי'

בבקשה, למה לא אוכלים היום חמץ? למה???
זאת בושה לשאול אתABA ארבע קשיות?? חילתה וחילילה.
זאת ההלכה, אנחנו אנשים דתיים, אנחנו שומרי מצוות. מה שכתבו
בשלוחן עורך אנחנו עושים בלי להתוויח ובלי לעשות השבונות אם
זה כן 'לענין' או לא 'לענין' ...

"היו שם אנשים שפרצו ב בכיכי. בכו כמו ילדים קטנים. הם אמרו לי,
אייפה היה כשאבא של הילדה היתה ??? למה לא אמרת לנו אז שנשאל
את אבא את הקשיות. עכשוי אבא כבר איןנו ואין לנו את מי לשאול
את הקשיות!!! הילדים והבחורים הצעירים ראו את זה, והפנימו,
כמה חשובה העניין הזה של שאלת השאלות, ועוד לא דיברנו בכלל
על הכוונות הטמיינות והנסתרות שטמוןנות בכל מילה בהגדה, כולל
בארבעת הקשיות.

איפה התשובה???

"יש איזה דבר שאני מאד רוצה שתפרסמו", אומר לנו הגאון רבי גמליאל שליט"א. "רבי זונDEL קרויזר זצ"ל היה מעורר על זה כל שנה מוחדר, ובכל זאת החיבור לא מספיק מודע לעניין.

"הר' כשבואלים את ארבעת הקושיות, האבא מקשיב לילדים שלו
ושומע את השאלה בסבלנות. זאת הר' מצוות הלילה העיקרית. נו,
הילדים שאלו יפה מאוד את השאלה, ומה הוא עונה להם האבא?
הוא מתחילה לקרוא טקסט קדום במנגינה מאד מיוחדת, ואומרם

של כמה סנטימטרים ממנה מרוב שקייעתו בלימוד".

עורך הדין הטוב ביותר

"אני אספר לכם סיפור, כשהפעם אפשר לומר גם את שמו של בעל המעשיה, כי בבקשתו מכונו מרוח שקייעתו ביטוח. מדובר בהודו בשם ר' יוסף קופמן מלונדון. היה לו סוכנות ביטוח. יום אחד פשטו השלטונות על המשדר שלו, עשו חיפוש ומצאו דברים שלטענתם לא היו כשרה והוא עבירה על החוק. הוגש נגדו כתב אישום והתביעה בבקשתה להטיל עליו עונש מאסר של 14 שנה. יום אחד אני מקבל טלפון מהיהודי הזה, שלא היה ליתה לאיו היכרות קודם לכך, והוא מספר לי את הסיפור. עוד הוא מספר שהגיע אליו הרבה בבית הכנסת מרראש העין, ואמר לו שהוא רוצה לבנות מקווה והוא צריך תרומה הוגנה מיהודי עשיר כדי לבנות מקווה טהרה בראש העין.

"אמר לו ר' יוסף קופמן שהוא לא יכול עכשו לתמוך סוכנים גדולים, כי יש לו משפט והוא צריך לשלם הון תועפות לעורך דין שבתקופה שלהם יצילו לחץ אותו מהונש הכבד המרחק על ראש הערכה הראשונית היא שהגנה המשפטית בכהז תיק תעלה כמיליון פאונד ..."

"אותו רב לא נבהל, והוציא מפיו הבטחה: "תרום לי את הכסף להקמת המקווה, את כל מיליון הפאונד, ואני מבטיח לך שתזכה

בבית המשפט ולא תצטרך לשלם כלום לעורך דין". פונה אליו הרוב קופמן ושאלתו בפיו, מאחר ומדובר כאן בהצעה מאוד מעניינת, הוא רוצה לדעת אם יש לה תוקף. הוא מבקש שאכנס בשמו למרון הגורח' וזה ואשאלו אותו אם אכן בדבריו הרבה העין, או שמא מדובר במעשה הפקחות שאין לעשותו, והוא צריך לעבוד לפ' סדרי הטבע ולשלם לעורך הדין הטובים ביותר כדי להציג אותו מבית האסורים..."

"רבותי, נכנסתי לרבי חיים והשיחה הזאת מצולמת ומוגעת! קצת התבונתי לשאול זאת שאלת, אבל יהודי ביצה נוראה... שאלתי את רבי חיים כמה לעשותה."

"רבי חיים ענה לי בקצרה: "שיפטר את עורך הדין, והקב"ה יהיה עורך הדין שלך"."

"היהודי שומע כאלו דבריהם ממון שר התורה, ובאמונת חכמים יקדרת הוא מרדים באותו רגע טלפון לעורך דין שלו ומודיע לו שהוא מופוטר!!! הכספי נתרם במקומות זאת לבניית מקווה בראש העין."

"עכשו שואל היהודי מה לעשות בכל זאת, האם הוא צריך אייזו השתקלות או שהוא לא צריך לעשות שום פעולה. רבי חיים עונה שלא צריך לעשות שום דבר."

"הגייה שריפת חמץ, היהודי הזהלקח את חפותו וכדו', ופושט זוק אותם לאש. אין משפט ואין כלום, לא מעוניין אותו ממשום דבר."

"ראוב בית המשפט שהוא לא מזיג עלי' עורך דין, ושלח לו עורך דין מהסנגוריה הציבורית, כי הרי כל נאשם זכאי ל'צוג. אבל היהודי הזה לא רצה לדבר עם הסנגור ה הציבורי. הוא לא מעוניין ב'צוג. הוא

הסביר לسانigor שהרב שלו נמצא בבני ברק, והוא אמר לו שהקב"ה בכבודו ובעצמו יהיה עורך הדין שלו.

"אביו של אותו יהודי, שהיה שותף עמו בעסק וגם הוא היה צרייך להתמודד עם אישום חלקי בבית המשפט, נבהל מאד ממעשי בנו. הוא החל לראש הישיבה של ג'יטסהה, רבי אברהם גורביץ, ואמר לו "מיישחו צרייך לדבר עם הבן שלי... הוא מתנהג כמו ראייה לא הגיונית. יכנסו אותו לכלא ל-14 שנה חיללה. הגור"א גורביץ ביקש לראות את התיעוד של השיחה שלו עם מרון הגור"ח, וכשראה שמרון הגור"ח אומר שעורך הדין שלו היה הקב"ה, נעה ואמור לאב המודאג", אמר רבי חיים אמר כן, זה מה שיקרא. הבן שלך לא צריך עורך דין".

"התנהגות של היהודי הזה היתה כלכך מוזרה ומשונה, עד שהזמין אותו לשיחה אצל התובע הראשי של לונדון. הוא הגיע לפגישה והתובע, גוי מבורג, אמר לו, אני פה כבר 33 שנה עושה את העבודה הזאת, ואני אומר לך שזה לא משנה מה הרוב שלך לך, אם יהיה לך עורך דין טוב, יש לך סיכוי לצאת עם הסכם כלשהו, אם לא תביא "צוג, אתה תלך לכלא להרבה מאוד שנים".

"אבל היהודי הזה, ר' יוסף קופמן, נשאר בשלו ואינו מוכן לקבל "צוג של עורך דין...".

לא יהיה משפט

"כאש הגיעו מועד המשפט, הוא התקשר אליו וביקש לקבל הדrica כי ציד עליו לנוהג. אם הוא צרייך ללבת בית המשפט או לא, כי בעיקרונו אפשר להעניש את הנتابעים על עצם זה שהם לא הת"צבו

בל' קשר לשאלת אם הם אשימים בתביעה או לא.

"רבי חיים אמר לי שהוא יכול ללבת בית המשפט, אבל מילא לא יהיה משפט...".

"היהודי הזה הגיע בזמן המועד לבית המשפט, התישב על ספסל הנאשניים, השופט נכנס, התובע בתיק, שהוא כמובן לא התובע הראשי של לונדון אלא אחד מאנשי התביעה הזרטירים יותר נעמד על הדוכן והמשפט אמר לו להתחילה, אבל באותה רגע קורה דבר מופלא: נציג התביעה אומר לשופט, אני לא יודע מה קרה, אבל אני לא מאמין בתיק הזה. זה סתום לבזבוז את הזמן של בית המשפט, אני מרגיש שאנחנו רודפים אחרי בן בלי סיבה, אני לא רואה איך אני יכול להציג הרשעה, וכדי שלא לבזבוז את הזמן של בית המשפט אני מבקש לפרש מהתיק הזה...".

"השופט היהודי שהוא דוחה את דין הפתיחה למחר, אולי התביעה תמצא טובע אחר שבן מאמין בתיק הזה.

"למחרת כש הגיעו לבית המשפט, הוא פגש שם את התובע הראשי של לונדון, אותו אחד שצחק עליו ושהamber לו שהוא הולך לכלא אם לא יקח עורך דין טוב. התברר שב התביעה היו עוד אנשים שלא מכנים בתיק הזה. התובע הראשי הגיע לשם כדי לפגוש את היהודי, ואמר לו: "תשמע, אני יכול למצוא טובע שכן יתבע אותך, אבל אני רואה שקרה כאן דבר מופלא שלאaira מעולם אצלנו בתביעה, שככה לא רוצים לתבעו אדם, ולכן יש לי הצעה בשביבן,

גוי ולשוחח איתו???
”שאלתי את מרון והוא השיב מיד שבודאי שהוא מסכימים, הרי מדובר
במציאות פדיון שבויים...
”זמנן קצר לאחר מכן פרץ מישבר הקורונה, הטיסות נעצרו, והוא
תובעברייטי כבר לא זכה להגיע לארץ ולפגוש את מרון שר התורה...”.

גדל המפקד שהיה יהודי - התעורר מכך לשמוע הדברים שנאמרו
באומץ רב, וגם בו נדלק לפטע הניצוץ היהודי. הוא שינה כהר עין
את דברו, ואמר: ”אם כן, קח עוד כמה לאפית מצות ושיהיה לך
חג שמחה...”.
רבינו יצא בשמחה מחדרו של המפקד, ורגשי היהודי עמוקים לבורא
הציפו את ליבו על הניסים ועל הנפלאות שהפליא עמו אדון כל
המעשים.
אתليل הסדר ערך עם עוד כמה יהודים על מעט המצאות, על
מורורים (שהיו שם בשפע...) ועל ד’ כסות תה ומים... ואם לא ד’
זהה, שבפסח הפחת המפקד באופן ממשמעותית את על העבודה
מעליון.
(מהtron הספר הגדה של פסח 'חישוקי חמד')

נגלהaben מלבו, אך עדין היה נסער מכך. משנרגע מעט, הרמתי
את פיסת הבד שנקרה 'שמייקה' וגיליתי בראש המיטה שקיית
קטיפה אדומה, רקובמה, מעשה ידיAMI ע"ה, "זה כל מה שיש לי יותר
מן...", אמרתי לאיש, "שkeit זה ותוכולתה היקרה, הם המעניינים לי
את הכח לעמוד בכל התופת הזה מתוך שמחה ומצב רוח טוב, עד
כמה שהדבר ניתן, והם השומרים עלי בכל עת צרה וצוקה..."
לאחר כמה ימים, קרא לי האיש לדרכו ומספר לי שהוא בעליהם
של בניין דירות בבודפשט, את אשתו עזב במצוות קשה באחד מבתי
החולים בבודפשט, אין לו ילדים, וקשה לו להאמין שהוא עצמוני יצא
חי מהתוافت הזה. הוא בקש למנות אותה כיורשו... הוצאה דף ועט
ורשם את כתובות הבית בצדוף חתימתו.
לאחר המלחמה הلقנו אני ואשתי לראות את הבית המדבר,
בכניתה נתקלנו בשלט 'רכוש עוזב' משמעו אותו אדם לא חזר... ה'
יקום דמו..."

לשליחת תגבות לכותב הטור הרב ישראאל ליש, כתבו ל':
israel.layosh@gmail.com

אני מוכן לוטר לך ולבטל את כתוב האישום, אבל אתה צריך להבטיח
לי, שאתה מארגן ליפגישה עם הרוב הזה של בני ברק, אם הוא כזה
איש פלא, אני חייב לראותו וללחוץ את ידו.
”מתקשר היהודי אליו, צועק בטלפון בקול נרגש 'ברוך המقدس שמו
ברבים', וسؤال שאלת אחת קטנה: האם מרון הגרי'ח יסכימים לפגוש

המשך מעמוד 4 | הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

העגלה.
הgio נצמו נפצעו וכיידר לעזוב את המקום כאשר הוא משאיר
מאחוריו תפוחי אדמה מפוזרים. רבינו אסף את תפוחי האדמה
ומסדרם לגוי אחד בבקשה שייעניק לו בתמורה מרור, ואכןgio הביא
כמאות של בצל בתמורה.
כשחזר רבינו אל המחנה היהודי לו שעלו להתייצב תכף ומיד לפני
המפקד. בפחד ובחרדה נכנס אל חדר המפקד, שם נתקבל בצעקות
רמות: ”אתה תורה מה שאעשה לך בפסח הזה! אכבייך עלייך
עבדה מרובה, ואלאך אותך לאכול חמץ, שהרי אם לא תאכל חמץ
- תחטוטט!”
רבינו התחזק והשיב בשלווה: ”מוכן אני לעבוד עבודה מרובה, כפי
אשר יושת עלי, אולם חמץ לא אכnis אל תוך פ”. ברגע זה ארענו

המשך מעמוד 25 | הרב ישראאל ליש

כל ניסיונותינו, של אח' ושל לי להרגיעו אותו, עלו בתוהו, אף הקhalb
שהתקהל סביבו ניסה את מזלו להרגיעו, אל לא הוועיל... חמתו רק
בערה בו יותר ויותר...
”בצער לי, פניתי להרב צץ, רב עיר בהונגריה, שהיה מוכר לי מימים
עברית, ובקשתי ממנו לנשות ולדבר על לב האיש, אולי לכבוד הרוב
יעות להסביר את פשר צעקותיו. הרוב אכן הגיע ופנה אל האיש:
”הלא מכיר אני את שכנו עוד מתקופת היומי' רב בהונגריה, כבחור
ישר והגון שאינו מרע לשוב, ואין יתכן שהרע לך?...”
האיש השתק והישב מההורדה משך כמה דקות, שנדכו בעניין נצח...
לבסוף פתח פיו וזעק מנהמת לובו: ”איך יתכן שאני הולך ודועך מיום
ליום, אוכל את עצמי ומתיيسر כל כך בתנאים משפיריים אלו, והוא
בחור, אשריו וטוב לו! יוצא לעבודת הבוקר כשחיזק נסוק על שפטיו,
ובשבו שוב חיוך... אני בטוח, ללא כל ספק, שיש לו קשר עם מחנה
סיכון, או שמקבל הטבות במטבח... לא יתכן אחרת! ואיך זה שהוא,
שטוב לו כל כך, לא מתחלק עמי ולו מעט ברוחחו?...? ועוד שואל מה
עשה לך?...”
דמימה השתורה, ואני נשארתי יושב מול האיש מר הנפש, אמנם

"רבי יהודה היה נותן בהם סימנים: דעתך עד'ש באח'ב.. למה צריך סימנים? כדי שנזכיר את הסדר, שנדע שהכל מתחולל עם סדר, שום דבר בעולם לא קורה מעצמו, ולכל מה שקרה יש סיבה. ויהי רצון שנזכה לנו לשאוב מלאו החפניהם אמונה תמיינה וויקדת, מהלילה הגדול והקדוש הזה, לכל ימות השנה".

(למעוניינים: קו מתקות התורה - 655-4292-03)

שמסתכל על זה מלמעלה רואה פה בלבגן אחד גדול, כלב נושא חתול, שוחט הורג שור, המים מכבים את האש, החתול אוכל את הגדי, המקל מכבה את הכלב, מה זה? מה הולך פה? "אבל מי שיש לו קצת סבלנות, מסתכל על זה בצורה רצינית וסודית, ומבין שלכל פעולה יש תוצאה ולכל סיבה יש מוסובב, והכל הולך לפि סדר מודיק. מאחר והחתול אכל את הגדי, הוא ננשך על ידי הכלב ובגלל זה הכלב הוכה על ידי המקל וכן הלאה.

המשך מעמוד 9 | רבינו אליעזר יוטקובסקי שליט"א

בלימוד התורה הקדושה שהיתה לא רק משוש חייו, אלא כל חייו ולא היה לו שום דבר חזץ מההתורה הקדושה. נכנסתי פעמי הנגיד הנכבד הר"ר רובי שראן, יהודי אהוב תורה וגומל חסידם בהיקפיםקשה לתאר. הוא מאוד התמסר למрон צץ' ללבית שלו, והשתדל להזיל מהוננו כדי ליהנות את מrown, בבחינת חכם לב' יקח מצוות'.

"בין היתר הוא מיצין את רכישת המכונית של מrown זצ"ל, הוא קנה למrown זצ"ל ספר תורה קטן ששימש את המניין בבית, הוא קנה למrown גם ספרי נבאים וכותבים על קלף, לкриיאת ההפטרות והמגילות, הוא מיצין את הוצאה של התלמוד ירושלמי עם הביאור של מrown ועוד ועוד.

"זה היה לפני שנה, ומrown כבר לא הגיע טוב, הוא היה מאוד חלש והוא זמנים שהגוף שלו פשוט היה קורס ולא יכול היה לעמוד בעומס העצום שהוא על כתפי מrown, הן ה'חובות' שלו, והן צרכי הציבור והשאלות שבאו אליו מכל רחבי העולם.

"נכns רובי שראן עם חלק מהמשפחה שלו, והוא שם גם צלים שהتابקש להסריט את המעדן. אבל מrown היה פשוט באפיקת כוחות. דיברוו אליו והוא לא שמע מה אומרים לו. אבל נמצא כאן הנגיד שתורם כל מה שצורך לבית מrown בעין יפה ובלב רחב, מה עושים??? אמרו למrown בקהל גדול שרובי שראן נמצא כאן, הוא רוצה ברכה. אבל מrown לא שמע. "הוא ממן את הוצאה הירושלמי", אמרו בקהל, אבל מrown לא שמע. "הוא קנה את הרכב!", "הוא קנה את הספר תורה...", "הוא הביא את הנבאים וכותבים", הוא תרם בשבוע שעבר כמה דפסחא ל-28 אלף אברכים!!!".

"אבל מrown איינו שומע..."

"כבר התחלנו להסתובב ולצאת, ופתאום מתחילה רובי שראן לצעוק לצלם: "תצלם, תצלם!!!". רואים את מrown ישב עם עיניים פקוחות ולמד את ה'חובות' שלו, במקודם מלא, כאילו לא היה שקווע בשינה רק לפני חצי דקה.

"הנגיד עצמו הסביר את אשר ראו עניינו", הרב מותש, כל מה שלא נוגע ללימוד תורה וחוק עכשו ממנה, הוא לא מסוגל לשמעו בכלל, אבל לתורה יש לו כח, גם כשהוא נמצא במצב אפיקת כוחות. זה ממשו שחייבים לצלם ולתעד... למען ידע דור אחרון מי הוא מrown שר התורה, ועוד כמה השקיעות שלו בתורה גדולה ועוצמה, שום דבר לא יותר חשוב לו מההתורה הקדושה".

מאוד בארה"ב, וצוותי ההצלה שהגיעו לזרה כבר אמרו נואש. הזמיןו במיוחד מוסוק שהטיס אותו במחירות לבית החולים, שם הצלחו הרופאים לייצב את מצבו, היצילו את חייו, אבל נשארתי משותק בגלגול חוליה אחת שברורה בעמוד השדרה.

"לאחר שהתאוששת, פניתו להיעוץ רפואיים, אודות ניתוח כלשהו שיאפשר לך לחזור ולהתפרק... ה"תי" מרווח לכיסא גלגלים, אדם צער שככל עתידו לפני. זה היה נורא ואיים. כל המומחים ששאלתי אותם, אמרו לי בשום אופן לא לעשות ניתוח. זה רק יחריף את המצב ויסכן אותו עוד יותר. אבל רופא אחד, בכיר ובעל שם, טען בתוקף שאין לי מוה להפסיק, אדרבה, אם עשה ניתוח מסוים, יש סיכוי שאוכל לחזור לתפקיד באופן חלק ואולי אפילו באופן מלא. מי יודע..."

"בקשת שיתנו לי זמן להתייעץ, באטי לארץ להתפלל על עצמי שאזכה לרפואה שלמה, והחלטתי לפנות למrown הגר"ח ולשאול בעצמו אם לעשות את הניתוח או לא.

"מrown שמע את הסיפור. אמרתי לי שאני מרווח לכיסא גלגלים, אני סובל סבל רב, וכל הרופאים אומרים שלא כדאי לעשות ניתוח וזה מסוכן, רק רופא אחד אומר לנתח והוא תולח תקעות שאוכל להשתתקם..."

"מrown שאל אותי שאלה אחת: "אתה יכול לעשות 'קורעים' בראש השנה ויום כיפור? אתה יכול להשתחוות לבורא כל עולמים???".

"zechkti zechok morir", מספר אותו יהודי, "אין אני יכול לעשות 'קורעים'??? אפילו לעמוד בשמונה עשרה אני לא יכול. אני מרווח לכיסא גלגלים!!!".

"אמר לי מrown "אם בכח, תעשה את הניתוח, שתוכל לעשות 'קורעים'...".

"עשיתי את הניתוח", הוא מספר, "ונגד כל התוצאות של שמוונת הרופאים הפסיכים, השתקמתי באופן מלא, עם תוצאות טובות יותר מалו שצפה הרופא היחיד שכן המליך על הניתוח..."

"מײַז", משלים הרבה פרנסקל את הסיפור, "בכל שנה אני בא במיוחד מאמריקה לבית הכנסת לדרמן, להראות לרבי חיים קנייבסקי שאני מרווח לעשות 'קורעים'...".

למפני ידע דור אחרון

"אספר עוד סיפור אחד נפלא על השקיעות הנוראה של מrown זצ"ל

סיכום שבועי ב'דף יומי' בhalacha'

- ◆ האם מותר ללבוש ציצית ציצית שכל החוטים שבה נחתכו?
- ◆ חוטי הציצית נקרועו ברוחב - האם צריך לפשוט את הבגד במקומו?
- ◆ כהן הלוκח טלית מחבריו לצורך ברכת הכהנים - האם צריך לברך עליה?

בשבת, ובאופן שיש בחוטים הקרוועים איסור מלאכת הוצאה
- אם מדובר ברשות הרבנים דרבנן, אין חייב לפשוט את הבגד;
ואם מדובר ברשות הרבנים דאור'יתא, חייב לפשוט את הבגד
מיד.

halacot קשיית חוטי הציצית

לכתחילה, אין לקשור את חוטי הציצית על ידי ישראל שאינו
חייב בציצית, דהיינו, אשה, או קטן, אף כשהישראל מפקח
עליהם ומשגיח שיקשו את החוטים כראוי.
הראשונים נחלקו אם צריך לקשור את חוטי הציצית לשם
מצווה. ולהלכה, לכתחילה, צריך לומר בכך בפירוש לפני
השחלת החוטים בנקב שבבגד הציצית - "לשם מצוות ציצית";
ובדייעבד, הציצית כשרה אף כשהלא אמר כך בפיו, אלא רק
התכוון לכך במחשבתו. ובשעת הדחק, מותר ללבוש אף בגד
ציצית שהחוטיו לא נקשרו לשם מצווה, אך אין לברך עליו.

קיים מצוות ציצית בגdag של אחר

השואל בגdag בין ארבע ענפות, פטור מלקשור בו חוטי ציצית.
ואם הבגד נמצא ברשות השואל שלשים יום רצופים - חייב
מדרבנן לקשור בו חוטי ציצית.
השואל מחבירו טלית למשך תקופה מסוימת, או אף להפליט
שחרית אחת - לדעת רוב הפוסקים, חייב לברך עליה, משום
שאנו אומדים את דעת המשאל, שכוכונתו להקנותה לו
במתנה על מנת להחזיר.

כהן שאין לו טלית ולוקח מחבירו טלית לצורך ברכת הכהנים,
וכדומה - נחלקו הפוסקים אם מביך עליה, ולכן, ראוי לכוון
שלא לknoot את הטלית.

חותמי ציצית שנקרועו - עיקרי halachot

לדעota השולחן ערוך, ציצית שכל בראשי החוטים נקרועו ממנה
ונותר רק 'כדי עניבה' בארכעת וראשי החוטים שבאחד מצידי
הקשר, ניתן ללבושה ולברך עליה. ולדעota הרמ"א - הציצית
כשרה רק כאשר ששה מתוכה שמונה ראשי החוטים נותרו
בשלימיותם. ואף לדעת השולחן ערוך, אם ניתן למצוא בקלות
ציצית אחרת, יש להחמיר כדעת הרמ"א. ואם באחד החוטים
שבציצית לא נותר שיעור כדי עניבה אפילו באחד מצידי
הקשר, הציצית פסולה לכל הדעות. ואם חוטי הציצית נקרועו
באופן זה - יש לפשוט את בגד הציצית לאלהר.

ציאה לרשות הרבנים בשבת עם ציצית

מותר לצאת בשבת לרשות הרבנים עם 'טלית קטן' או 'טלית
גודל'. ואף בגdag שהייב בציצית רק מדרבנן, מותר לצאת עמו
לרשות הרבנים דאור'יתא. אולם, בגין ציצית שהחוטים אינם
קשרורים בו כהלכה, דהיינו, נדרש להוסיף בו חוטים כדי
להכשירו - אסור לצאת עמו בשבת לרשות הרבנים. ואם כל
חותמי הציצית נקרועו, באופן שלא נותר בהם חוט כשר, אין
איסור בהוצאתם באופן זה לרשות הרבנים.

בגד ציצית שאינו שיעור הנדרש לקיום המצווה - נחלקו
הפוסקים אם מותר לצאת עמו בשבת לרשות הרבנים.
ישנם מקרים שונים שבהם אדם פטור מקיים מצווה, או אף
 רשאי לעبور על איסור, במידה וקיים המצווה, או ההימנעות
מהאיסור, ביאו הולידידי בזיהון.

מי שלבוש בטלית קטן' במקום שרבים ממצוים שם, ונקרועו
החותמים באופן שהציצית פסולה - ימהר לפושטה במקום סתר,
אבל אינו חייב לפושטה ברבים. ואםaira כן ברשות הרבנים

**אני עובד מאד קשה במשרד ועסוק מאד, בהתחלה עשית זאת כי רציתי
שגם הבן שלי יctrף והוא אכן הctrף ולא היה לי נעים ממנו או הלכתי
ואז ראיתי כי טוב...**

לכל בית כניסה שאני מגיע אני באופן אוטומטי מוחפש אותם...

בכל אופן, אני עובד מאד קשה במשרד ועסוק מאד, בהתחלה עשית זאת כי רציתי שגם הבן שלי יctrף והוא אכן הctrף ולא היה לי נעים ממנו או הלכתי ואז ראיתי כי טוב... וזה מין סוג של רישום שמחיב אותי... תודה לכם על ההשקשה והמסירות

ואם כבר דיברנו על אשריכם ישראל, הנה שאלה תמיינה ומרגשתה שהגיעו השבוע במערכות המכוחשות של 'אחינו' זרוע הקירוב של 'דרשו'. לרבות שועונה לשאלות.

וכך כתוב נער בן 13 ממשפחה כנראה מתחזקת, שעומד להיכנס למציאות.

שלום כבוד הרב,שמי ליאור ואני בעורת ה' בעוד כחודשיים ברמצואה העודה שלי היא אשכנז. ככלומר אני מניה תפילין בלי טלית.

אני לעומת זאת רוצה שייהה לי טלית מכמה סיבות :ukiim עוד מציאות ובכללי אני מרגיש עם זה שההתקפה יותר מתקבלת, אבל אבא שלי לא מסכים כי הוא אומר שאף אחד מהבני דודים שלי לא היה עם טלית ושם Ach.

אני יודעת שעדיף לך ממצוות כבוד הורים ושהזה מצווה יותר גדולה אבל עדיין, אשמה שיענו לי מה אני צריך לעשות.

תודה כבוד הרב".
כמה מרגש... והגדת לבן אמיתי. חג שמח

שבוע ש עבר הבאנו כאן את דבריו המרגשים של אחראי מקום מבחן של 'דרשו', הרב דוד לובין הי"ו.

רבים אהבו את המשפט הפשט בו הרב לובין תיאר את התרגשות שחשו הוא והנבחנים במהלך המבחן הראשון: "זה רגע מאד מיוחד, כמו ילד שעולה לכתה א' או בחור צעיר ביום הראשון שלו בשיבה. כולם מסתכלים מסביב, מנסים לראות כמה עוד באוכאן, מוחפשים פנים מוכנות בין המוני הנבחנים, הרגשה מאוד מיוחדת ומאוד שמחה. הרגשה של התחלת חדשה.

והדברים האלה מביאים אותנו לדברים שאמר לי השבע אחד ממנהלי המחלקות ב'דרשו'.

'לכל בית כניסה שאני מגיע אני באופן אוטומטי מוחפש אותם... עושה סריקה מהירה ומיד מבחין בהם.'

זה אינסטיקט אישי. מרוחק אני מזהה אותם ורואה את נבחני 'דרשו'. זה מוחפש במידף הספרים כרך משנה ברורה, השני מוציא חוברת קטנה ומעיין בה, וכל אחד בדרכו הוא. אתה רואה אותם מנצלים את הזמן, ואתוי זה מרגש כל פעם מחדש.

והוא המשיך 'הנה אנחנו נמצאים כבר כמה שבועות מהמבחן הראשון ועדין לא נרגעתי מהמספרים שנגלו לפני. למעלה מ 30,000 איש נבחנו בארץ במהלך המבחן הראשון של הדף היומי בהלכה במחוז זה. הם הגיעו לכל מוקדי המבחנים בכל רחבי הארץ ועוד אלפיים עשו כן בכל רחבי העולם. לראות את מאות החבילות המגיימות ממוקמות המבחן, המעתופות שנפתחות, מערכת המחשב שמנסה להתמודד עם זה. כל חלק מרגש. אשריכם ישראל!!'

גם בימים אלה של ערב חג, אתה שומע את מאות השיחות הטלפוןיות והפניות למוקד דרשו, אתה רואה שוגם בכל הלחץ והעיסוקים של חג הפסח, הנבחנים לא מותרים. מה הציון שלו? מותי המבחן הבא? איך ניתן גם עכשווי להctrף? ועוד ועוד.

תקרא כאן כזה משפט תמים וגם אתה תתרגם: הוא מראה לי פניה בORITY של אחד הנבחנים, ואציגו אותו מילה במיליה:

'התקשרות למוקד והמערכת לא זיהתה אותה. זה בסדר גמור. התחלתי במבחן. אך אשמה שהמשן קיבל קוד זו הרגשה יותר נעימה וזה גם סוג של מוחיב עברי'